

Maš tednik

Koroški glasnik

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 24

V Celovcu, dne 12. junija 1952

Cena 1 šiling

Zopet šola

Vsaka državna postava, vsak državni zakon nastane iz potrebe časa. Kadar se v gospodarskem, političnem ali kulturnem pogledu pojavi potreba po novem zakonu, izdelajo juristi ali pravniki tozadevni osnutki, postavodajna ustanova ga pretrese in sklene.

To je normalni postanek postave ali zakona. Pot pelje preko parlamenta ali deželne zbornice, tako predpisuje pri nastavitvi.

Odredbe pa izdajajo na podlagi določil zakona upravne ustanove, to so ministrstva in deželne vlade.

Tako je nastala tudi odredba koroške deželne vlade glede dvojezične šole. Nastala je leta 1945, v času, ko zaradi zasedbenih neprilic dunajska zvezna vlada v to še ni bila pristojna. Ustavno sodišče na Dunaju je na priziv proti odredbi o dvojezični šoli ugotovilo, da pristojna odredbi o dvojezični šoli radi okoliščin, v katerih je nastala veljavnost in obveznost ustavnega zakona.

Že v decembru leta 1947 so pričeli gonjo proti dvojezični šoli na političnih zborovanjih. Listi so pisali o velikem nasilju, ki se izvaja na Koroškem nad nemško mladino, ki se mora ali bi se morala po zgoraj imenovani odredbi učiti tudi drugega deželne jezika. Stranke so organizirale protestna zborovanja, katera so klavirno propadla, ker ni bilo udeležencev in je narod sam celotni politični položaj treznejše gledal kakor pa „poklični politiki“.

Dne 8. septembra 1950 so v Celovcu zborovali učitelji dvojezičnih šol, ki odredbo dejansko izvajajo in so sami Korošci. Pri tej priliki so učitelji odločno potrdili izvedljivost odredbe, ugotovili so, kakor je razvidno iz zapisnika seje, izredno dobre učne uspehe na imenovanih šolah. Nadalje so povedali, da bi le Slovenci bili edini, ki bi se mogli in morali pritožiti proti odredbi o dvojezični šoli, ker ta nikakor ni ustvarila enakopravnosti Slovencev in Nemcev, kajti v šoli nemški jezik še daleko prevladuje slovenski jezik. Na tej učiteljski konferenci so nadalje izrecno ugotovili, da se tudi nemška mladina, predvsem to otroci priseljenih kolonistov in uradnikov pri železnici, pošti, žandarmeriji, radi in z uspehom uči slovenskega jezika, če seveda starši doma ne hujskajo proti delu v šoli. Učiteljska konferenca z dne 8. 9. 1950 je končno zahtevala od deželne vlade potrebno zaščito vseh onih učiteljev, ki odredbo izvajajo proti političnim, hujskajočim romarjem v deželi. Tako so govorili strokovnjaki, ki so po svojem položaju dolžni in upravičeni povedati svoje izkušnje in svoje mnenje.

Lani avgusta meseca pa so stavili poslanci VdU v koroškem deželnem zboru zopet zahtevo po spremembi oziroma po odstranitvi odredbe o dvojezični šoli na Koroškem. Tej zahtevi se je pridružila tudi ÖVP oziroma njeni poslanci v koroškem deželnem zboru. SPÖ je stavila tedaj predlog, naj bi posebna komisija ugotovila, kake so razmere v jezikovno mešanih krajih v Švici in Jugoslaviji ter v Italiji. Do sedaj taka komisija ni odšla na lice mesta, sedaj pa komisija ni odšla na lice mesta, da ugotovi tamošnje prilike, čeprav bi seveda tudi tako dognanje ne moglo biti merilo za naše koroške razmere, ki imajo pač svoj lasten zgodovinski razvoj. Ravno to dejstvo pa zahteva tudi svojo lastno rešitev.

Skoraj za leto dni je nato stvar zaspala. Te dni pa bodo lanske VdU-ÖVP-predlog zopet obravnavali v šolskem odboru deželne zbornice. Človek bi vsekakor pričakoval, da bodo gospodje poslanci ta vmesni čas porabili, da se podrobneje seznanijo z vsemi temi šolskimi vprašanji.

Vsekakor pa so dognanja zvezi s tem vprašanjem zelo zanimiva. Nek član tega

Ameriška pomoč se nadaljuje

Ameriški senat je izglasoval v ponedeljek zvečer odobritev ameriški vladi, da uporabi za vojaško in gospodarsko pomoč Evropi v proračunskem letu od 1. julija 1952 do 30. junija 1953 znesek 6 milijard in 400 milijonov dolarjev. Ker je ameriška poslanska zbornica zakon o pomoči Evropi v isti višini že sprejela, je sedaj treba samo še, da predsednik Truman ta zakon podpiše.

Prvotno je predlagal predsednik Truman kot pomoč Evropi v prihodnjem proračunskem letu znesek 7 milijard in 900 milijonov dolarjev. Ta znesek pa sta znižala najprej zunanje-politična odseka obeh ameriških zbornic (poslanska ali reprezentantska zbornica in senat) in sta nato končno obe zbornici pomoč Evropi v označenem znesku sprejeli.

Pri razpravi v obeh zbornicah so zlasti poslanci republikanske stranke nastopali

proti preveliki pomoči Evropi in sam glavni predstavnik republikanske stranke, Taft, je nastopil proti temu, da se pripisuje Evropi taka važnost in tak pomen. Poslanci demokratske stranke so bili sicer tudi za znižanje zneska, kakor ga je predlagal predsednik Truman, toda v manjšem obsegu in so tudi z velikim poudarkom zagovarjali važnost Evrope v obrambi svobodnega sveta.

Kako bo odobrena pomoč razdeljena na posamezne države v Evropi, še ni dokončno in mora tudi posamezne zneske še sproti pred nakazilom odobriti ameriški kongres. Vendar pa je s tem zakonom o pomoči Evropi zagotovljena vojaška in gospodarska pomoč Amerike Evropi v taki meri, da ne bo nobene prekinitve v gospodarski obnovi Zapadne Evrope.

Truman: „Nevarnost vojne še obstoja“

Predsednik Truman je v svojem govoru v soboto poudaril veliko važnost evropske obrambne pogodbe in nemške pogodbe za ohranitev miru na svetu. Zato pa je tudi nujno potrebno, da ti dve pogodbi ameriški kongres čimprej odobri, ker bo šele s tem postala evropska skupnost tudi stvarnost. Po odobritvi teh dveh pogodb bo mogla nastati nova Evropa, ki bo mogla z večjo silo skrbeti sama za svojo obrambo.

Nadalje je predsednik Truman v svojem govoru svaril pred podcenjevanjem nevarnosti iz Vzhoda, ker ta nevarnost še vedno obstoja. Doselej se je svobodnemu svetu še posrečilo preprečiti tretjo svetovno vojno. Da pa bo to mogoče tudi v naprej, mora Amerika še izpopolniti svoje oboroževanje. Danes proizvaja Amerika mesečno po 300 najboljših oklopnikov in ima 91 oddelkov letal s približno 15.000 letali in 1 milijonom letalske vojske. Ko bo izpolnjen načrt oborožitve, bo imela Amerika silno močno zračno brodogojstvo, ki bo pripravljeno proti vsakemu napadu.

Poročilo iz Moskve

Novi ameriški veleposlanik v Moskvi je poslal v Washington prvo uradno poročilo. V tem navaja, da je propaganda med sovjetskim ljudstvom proti Ameriki vedno hujša in vedno bolj ostra in se še stopnjuje. To propagando — pravi veleposlanik — je treba vzeti resno, ker je izraz volje in mišljenja vodilnih oseb v sovjetski notranji in

odborna iz zgornjega dela dežele nam zagotavlja, da ga ta stvar zelo malo zanima, ker je pač to zadeva južnega dela Koroške. Drugi gospod pa nam zagotavlja, da bo seve govoril v imenovanem šolskem odboru proti dvojezičnosti ljudske šole, dobro pa ve, da pri današnjih političnih razmerah dunajska vlada ne more in tudi ne sme pristati na katerokoli spremembo. Na našo pripombo, da tudi člen 7a državne pogodbe za Avstrijo predvideva mnogo več kakor je uresničnega v odredbi za dvojezične šole, pravi ta gospod: „Tudi mi se dobro zavedamo, da tako poceni ne bomo odrezali, če dobimo državno pogodbo in bomo morali Slovencev dati mnogo več, pač pa zaenkrat ne smemo prezreti, da volivci gonjo proti dvojezični šoli radi poslušajo in pri tem pozabijo na razne gospodarske in „politične“ težave.“

Tako majhen je torej čut odgovornosti teh gospodov, ki hočejo dajati v deželnem zboru postave. V naših očeh pomeni to najhujše zlorabljanje demokratične ustanove deželne zbornice in jako nevarno igro z deželnim zborom samim. Tako postane de-

zunanji politiki. Ta propaganda more pomeniti, da je računati z novimi večjimi boji na Koreji ali pa mogoče še z razširjenjem bojev na druga področja sveta.

Po vesteh iz Beograda potuje po vzhodno-evropskih državah sovjetski maršal Bulganin in nadzira napredovanje oboroževanja teh držav. — Nadalje poročajo jugoslovanski časopisi o gradnji barak za oddelke sovjetske vojske v Temešvaru v Romuniji, tik ob jugoslovanski meji ter o vpoklicih številnih letnikov na Čehoslovaškem. Vse to opozarja na resnost položaja.

Pred ofenzivo na Koreji?

Iz poročil, ki jih je dobilo poveljstvo čet Združenih narodov na Koreji, je razvidno, da so komunisti v Severni Koreji pojačali svoje vojne priprave. Dve kitajski armadi, ki sta se vežbali že več mesecev na Kitajskem severno od Hongkonga, sta prekoračili reko Yalu, ki je mejna reka med Kitajsko in Severno Korejo. Kitajska komunistična vojska na Koreji je sedaj ravno tako močna kakor ameriška osma armada. Tudi je kitajska vojska dobro oborožena.

Poleg te redne kitajske armade pa je v Severni Koreji še veliko oddelkov takozvanih kitajskih prostovoljcev, obnovljena pa je tudi komunistična severno-korejska vojska. Tako stoji proti četam Združenih narodov na Koreji znatno številnejša komunistična vojska.

želni zbor samo še glasovalna mašina, ki dviga roko po naročilu ljudi, kateri razmer sami ne poznajo ali pa se sicer dobro zavedajo nemoči. Radi bi uprizarjali politične demonstracije ne samo proti koroškim Slovencev, marveč proti vsem, ki hočejo miru v deželi in miru med državama sosedama. Kdor pa se z ognjem igra, živi trajno v nevarnosti, da si svoje prste opeče.

Ponoviti pa moramo tudi ob tej priliki, kar smo že ponovno zapisali: Razmerje državljanov do države uravnava pravično stopljanje države do manjšine, ker pač manjšinska vprašanja niso zadeva dviganja rok poslancev, ki problemov niti ne poznajo. Manjšinsko vprašanje je velika preizkušnja politične zrelosti večine, ki bo šele tedaj mogla uveljaviti svoj večinski glas, če bo politično tako zrela, da bo sposobna dati življenjske možnosti narodu manjšine kot celoti.

Če deželni zbor in vlada nočeta slišati glasu manjšine, tedaj bomo pač prisiljeni povedati tako glasno, da bodo slišali ta glas drugi, ki v resnici odločajo v tem in o tem evropskem prostoru.

PARKETNA TLA

slavonski hrast, bukev
umetna in gumijasta tla
izdelki v heraklitnih ploščah
impregnacije tal
Helanol pasta za tla v vseh barvah

Specialna trgovina

ORASCH & ERBEN

Celovec-Klagenfurt, 8. Mai-Str. 5. Tel. 16-38

KRATKE VESTI

Ameriški zunanji minister, Dean Acheson, bo v prihodnjih tednih obiskal Zapadno Evropo, v času od 29. junija do 1. julija se bo mudil v Avstriji. Tudi glavni tajnik Organizacije združenih narodov, Trygve Lie, pride na Dunaj.

Pri volitvah v obratne svete v pretekli zimi je v Avstriji volilo nad pol milijona zaposlenih. Od izvoljenih obratnih zaupnikov so dobile posamezne skupine: SPOe 59.4 odst., KPÖ 6.4 odst., ÖVP 3.8 odst. in VdU 0.7 odstotkov. Pri 29.7 odst. strankarska pripadnost izvoljenih zaupnikov ni bila označena.

Med Avstrijo in Jugoslavijo je bila podpisana trgovska pogodba. Avstrija bo izvažala predvsem surovo in valjano železo, jeklo, izdelke železarske, jeklarske in elektroindustrije, stroje, magnezit, papir, lesno volno in razne gotove izdelke. Jugoslavija pa bo dobavila rudnine, baker, razne kovine, boksit, pirit, kemične surovine, tobak, svinje, krmila, sadje in zelenjavo.

Ministrski svet evropskega gospodarskega sveta v Parizu je izvolil za svojega predsednika britanskega zunanjega ministra Anthony-a Edena-a.

Novi vrhovni poveljnik vojnih sil Atlantske zveze, general Mathew Ridgway, je izjavil v svojem govoru v Normandiji, kjer se je pred osmimi leti pričela invazija Evrope: „Nikdo ne sme naše stalne zahteve po miru razlagati kot slabost in strah. Ako bi po krivdi komunizma prišlo do vojne, bo prišlo končno do popolnega uničenja komunizma povsod na svetu.“

Zaradi bolezni vladarja Jordanije, kralja Talala, ki se zdravi v Parizu, je bil imenovan regentski svet. Kralj Talal pa je nato izjavil, da se ne misli odpovedati prestolu in bo verjetno odpotoval domov.

Kot vzrok smrti pri dunajskem prebivalstvu v letu 1951 navaja zdravnik prof. Schönbauer v prvi vrsti srčne bolezni, nato sledita rak, in obolenost živcev.

Število prebivalstva Združenih držav se je v zadnjih petdesetih letih podvojilo in šteje sedaj nad 155 milijonov oseb.

Vulkan na otoku Stromboli v južni Italiji je začel bruhati, lava se v potokih vali proti naseljem na pobočju ognjenika.

Število beguncev, ki prihajajo iz Vzhodne Nemčije v zapadni del Berlina, se vedno bolj veča, ker pride dnevno tudi po 300 beguncev preko meje.

Pri požaru kmečke hiše pri Quebec-u v Kanadi je zgorelo sedem otrok, ki so bili stari od dveh do 12 let. Ko jih je mati pokušala rešiti, je bila težko ranjena.

Pri Peenemünde na obali Vzhodnega morja, kjer so izdelovali v času Hitlerja znane raketne izstrelke, je prišlo do hude eksplozije, 13 oseb je mrtvih, nad 30 pa težko ranjenih. Mrtvi in ranjeni so verjetno večinoma Rusi.

Japonska kmečka družina pri Sao Paolo v Braziliji je vsled procesa izgubila svoje posestvo. Ko so hoteli zastopniki oblasti prevzeti posestvo, se je vsa družina (devet oseb) sama usmrtila, vsi so si prizadejali smrtne poškodbe na telesu (harakiri).

PROSVETNI VEČER V CELOVCU

Vse prijatelje lepega domačega petja opozarjamo na prosvetni večer, ki bo v Celovcu v Mohorjevi hiši v soboto, dne 14. junija, ob 8. uri zvečer. Slišali boste slovenske narodne in umetne pesmi, ki jih poje prenovljeni in izpopolnjeni oktet „Slavček“. Na sporedu so tudi lepe skioptične slike iz domovine Miklove Zale. Vsi iskreno vabljeni!

Politični teden

Po svetu . . .

Kaj bi naj bilo še najbolj zanimivega zadnji teden na odru politične drame, ki nosi naslov „Vzhod—Zapad“? Zadnji prizori te igre so bili sledeči:

V Franciji so organizirane demonstracije komunistične stranke slabo uspele. Povsem neuspeh pa je bil poziv komunistov na generalno stavko radi aretacije generalnega tajnika komunistične stranke Jacques Duclosa.

Do nove berlinske blokade ni še prišlo. Nekatero ukrepe, na podlagi katerih je bilo sklepati na zopetno blokado, so sovjetske oblasti ukinile.

„Generalna pogodba“ z Zahodno-nemško republiko bo v kratkem pred obema nemškima zbornicama.

V Pannmundžonu se spet pogajajo . . .

Poblizje po vrsti:

Francosko presenečenje

Še so nam v spominu velikanske stavke, katerih se je udeležilo do 90 odst. francoskega delavstva, tudi nekomunističnega, v času, ko francoska komunistična stranka ni bila več v vladi. Nekajkrat so te stavke ves promet ohromile, izsilile so vladne krize in državo so pripeljale na rob državljanske vojne. Komunistična stranka Francije je veljala kot najmočnejša v Evropi — za njo je bila ena tretjina francoskih volivcev. In Francijo so na Zahodu ocenjevali kot najnezaneslivejšo državo v slučaju vojne z Vzhodom. Podpis „generalne pogodbe“ z Nemčijo, njena oborožitev in pritegnitev v Atlantsko zvezo ter prihod generala Ridgwaya — vse to so bile stvari kot nalašč za poživitev množic, ki so stale ali še stoje za komunistično stranko Francije. Vodstvo je svoje tudi napravilo: odlično organizirana demonstracija je bila izvedena in v slučaju razmaha bi mogla privedi do državnega udara. Akcija pa je obstala na četrtr pot. Energični francoski ministrski predsednik Pinay je s takojšnjimi ukrepi vse preprečil. V ostalem je Pinayeva vlada, kateri so prerokovali tako kratko življenje, neverjetno trdna in je prestala že mnogo nevarnosti tako v finančnih kot zunanje-političnih stvareh.

Uspeh Pinay-a in slab uspeh ali celo krizo v kom. stranki Francije tolmačijo na Zahodu nadvse optimistično. Malo prezgodaj je reči, da je ta optimizem upravičen, čeprav je dejstvo, da so francoske množice tokrat pokazale precej odpora navodilom komunistične partije.

V koliko je mogoče sklepati na neko krizo v komunističnih strankah Evrope?

Razlog za ta domnevanja so pogosti članki v evropskem časopisu, ki opozarjajo na osebne spremembe v hierarhiji kom. strank. Na Češkem je končana čistka in pred sodišča pridejo bivši vodilni funkcionarji komunistične stranke, od nižjih mest pa do ministrov in generalnih tajnikov. V Romuniji je sledilo slično. Tam je, kot na Češkem Slansky, padla v nemilost Ana Pauker — zunanji minister. Iz francoske komunistične stranke je znano, da njen voditelj Thorez že več mesecev živi v Sovjetski zvezi. Njegov naslednik Duclos je zaprt, češ da je snoval državni prevrat.

Zadeve se pa ponavljajo že leta sem. Od Tita (ki se je edini rešil) pa do poljskega Gomulke, madžarskega Rajka, bolgarskega Kostova in še drugih. Dejstvo pa je tudi, da je Moskva, razen v Titovem slučaju, vedno bila pravočasno za petami. Radi tega je tudi vsak optimizem, kar se tiče Francije, verjetno nekoliko prehitro. Po zgodovini pa je potrjeno dejstvo, da francoski narod ne prenese nobene diktature. Po zadnjih dogodkih okrog demonstracij bi mogli reči, da tudi komunistično strankino vodstvo ne more računati na vsako in kadarkoli naročeno, oz. zapovedano akcijo. So pač Francozi, ki z instinktom gredo skozi ali mimo frazerjev o „svobodi“ in si svojo sami izberejo.

Okrog Berlina nič novega več.

„Več“ radi tega, ker so sovjetske oblasti umaknile svoje ukrepe, ki so bili po vsem videzu zgolj motilnega značaja. Promet se razvija spet skoraj v starem obsegu. Da je bila zadnja delna berlinska blokada odgovor na odločitev bonnske vlade na oborožitev zapadne Nemčije in pristop k Atlantski zvezi, je jasno. Verjetno se bodo slični incidenti kot je bil berlinski, ponavljali še dolgo na mejah med Vzhodno in Zahodno Nemčijo. Zadnji podvigi sovjetskih

vojnih letal, ki so letela nad ameriškim območjem v južni Nemčiji in vojaški letali, ki sta motili polet ameriškega potniškega letala, v katerem se je peljal ameriški visoki komisar za Avstrijo, Donnelly, bi to samo le potrjevali . . .

V bonnskih zbornicah bo vroče

Adenauerjeva vlada je sprejela nemško „generalno pogodbo“ in pogodbo o evropski obrambni skupnosti in je oboje predložila parlamentu in zveznemu svetu. Ker je vladna koalicija zelo močna, skoraj ni dvoma, da bosta obe pogodbi sprejeti. Toda številčno manjša, opozicijska z voditeljem socialistov, Schumacherjem, na čelu bo vodila do zadnjega zagrizeno borbo proti sprejetju omenjenih dveh pogodb. Bolj kot na rezultat, moremo biti radovedni na potek debate o tem vprašanju.

Koreja ostane Koreja — nobenemu se ne mudi

V ujetniških taboriščih na otoku Kodže je Amerikancem uspelo položaj, ki je odmeval po vsej svetovni javnosti, obrniti v svoj prid. Tukaj so se pač Amerikanci točno morali znajti z neizprosnimi metodami komunistov in jih spoznati. Amerikanci so potem taborišče začeli razdeljevati na manjša taborišča, da bo nevarnost uporov odstranjena. — Medtem pa so komunisti kljub „bakteriološkemu generalom in njih vojnam“ pričeli nadaljevati pogajanja v Pannmundžonu. Pogajanja so se pričela nadaljevati na isti točki, kjer so se prekinila: radi vojnih ujetnikov, katerih večina je na Kodže otoku.

. . . in pri nas v Avstriji

Tudi v navadnem družinskem življenju je tako, da nenaden primanjkljaj v družinski blagajni more povzročiti neprijetnosti in tudi razprtije. Koliko nevarnejši je tak primanjkljaj v življenju velike skupnosti, v življenju države, kakor n. pr. pri nas, kjer sestavljata vlado dve po svoji svetovno-nazorni usmeritvi tako različni skupini kakor sta OeVP in SPOe.

Zadnji dogodki so nam zelo nazorno pokazali, kaj tak primanjkljaj pomeni. Dokler so bile blagajne navidezno polne, in dokler je bilo mogoče iz državne blagajne na podlagi postavk državnega proračuna črpati, sta se obe vladni skupini še nekako razumeli. Toda pokazalo se je, da je bil proračun sestavljen na podlagi napačnih predpostavk in novi finančni minister je moral reči: „Dokler mi ne zagotovite dohodkov, ne morem podpisovati izdatkov.“

Brazilsko pismo

Začetek maja 1952.

Že nekaj časa je minilo, odkar si nismo pisali. Korošci ste že name pozabili, kaj ne bi — saj itak ni pričakovati kaj prida od mene. Žato so pisma že kaj poredka. Na tista, ki še pridejo do mene, pa tudi marsikdaj ni odgovora, malo po nemarnosti, malo pa opravičeno, kajti človek na drugem koncu sveta menda hitreje živi in kar mimogrede minejo meseci in leta. Naj torej vsem tistim, ki sem jim dolžan odgovor, velja najprej moj pozdrav, od Joškota tam na drugem koncu Podjune, do Kort, kjer je žalost prišla v Smrtnikovo družino ob smrti skrbnega očeta. Od št. Ruperta do št. Jakoba in vseh drugih fara pod zelenimi Karavankami. V oba št. Vida in še v Celovec naj gre moj pozdrav vsem znanecem in dobrim prijateljem. — Zamudil sem z velikonočnimi voščili, pa vendar upam, da si bo vsak izmed vas vzel čas in prebral ta moj pozdrav. Od sledečega pa naj si vsak izbere, kar koga zanima. Natrpal bom nekaj stvari v moj koš, gospod urednik „Našega tednika“ pa naj prelože v svoj koš ali pa drugače porabijo to pisanje, prav po njihovi uvidevnosti (zaradi zanimivosti pričujemo pismo kar v celoti, nekaj v današnji številki, nadaljevanje pa v naslednjih. Opomba uredništva).

Začenjam pisati na naš veliki narodni praznik. Vsa Brazilijska slavi dan 21. aprila kot tak dan, še posebno pa država Minas Gerais, to je sedanja moja država. Je to spominski dan na mučeniško smrt junaka, ki mu je narod vzdal priimek Tiradentes.

To pa je bila že kakor vojna napoved in napad se je začel na celi črti.

Ko sta se stranki v vladi prepirali, kako bi izravnali proračun in ko je finančni minister zahteval predvsem drugačni način uporabe denarja za investicije, so prišli Amerikanci in so rekli, da za izravnavo proračuna ne dajo na razpolago 2 milijard in 400 milijonov šilingov, ampak za 900 milijonov šilingov manj. Razen tega so rekli, da tudi ne dajo na razpolago 11 milijonov dolarjev, kar bi pomenilo, da bi industrija ne dobila iz inozemstva niti zadosti surovin. To pa je bilo seveda vse samo povod za nove spore in za povod očitanja, kdo je temu kriv. Socialisti so trdili, da so zakrivali tako stanje direktorji velebank, ki so krivi očitkov nepravilnosti poslovanja z ameriškim dolarji. Nasprotno pa so trdili ministri OeVP, da so vsega tega krivi socialisti s svojo nepravilno politiko investiranja državnega denarja.

V tem se je vrnil s potovanja zvezni kancler in takoj po njegovem povratku je izjavil ameriški poslanik na Dunaju, da bodo dali Amerikanci na razpolago 11 milijonov dolarjev in da bodo tudi dali na razpolago potrebno vsoto za izravnanje primanjkljaja v državnem proračunu.

Ako torej velja naša prvotna trditev, da pomanjkanje v skupnem življenju vodi do razprtij, bi moralo tudi veljati, da bi bilo pričakovati sedaj pomirjenja med obema vladnima strankama. Do gotove mere je to tudi resnica. Vendar pa gotovo že strah pred volitvami v prihodnjem letu vpliva na to, da mora od vsega spora nekaj ostati. Zato pa tudi socialisti še naprej očitajo nepravilno poslovanje pri državnih velebankah, kjer so kar naenkrat vsi generalni direktorji postali pristaši OeVP, pa četudi so jih prej postavili socialisti na ta mesta kot svoje najzvestejše zaupnike.

Pa tudi pri OeVP seveda ne mirujejo in na ta očitanja odgovarjajo s protiočitkom, da so hoteli socialisti svoje generalne direktorje pri podržavljenih bankah izriniti v to, da bi jim ti ugodili v strankarsko-gospodarskih podjetjih.

Pri vsem tem pa ostane še nerešeno eno veliko vprašanje: Ali bosta sedaj obe stranki — tudi socialisti — pristali na to, da se bo razpoložljivi denar uporabil za pravilne in gospodarske investicije, ali pa bodo socialisti zahtevali, da se izvede njihov načrt investicij. Ako bodo s svojo zahtevo prodrli, moremo pričakovati, da se bo preko poletja spor med obema strankama pomiril, da bo pa zato s toliko večjo silo butnil spet na dan v jeseni, ko bo ponovno zmanjkalo denarja in se bo pojavila večja brezposelnost.

Nervoznost je huda stvar

Dne 29. maja je bil v Mohorjevi hiši v Celovcu ustanovni občni zbor Kmečke gospodarske zveze. Ob tej priliki so razni plačanci, katerih dejanja kažejo, da nimajo s koroškimi slovenskimi kmeti nič skupnega, poslali svoje oglednike, ki so jih razpostavili ob Mohorjevi hiši in v njeni bližini. Toda ogledniki nimajo vedno sreče ali pa v svoji nervoznosti napačno vidijo. Ker pa končno svojim gospodarjem morajo nekaj poročati, se jim dogodi, da poročajo tudi stvari, ki bi jih mogli brez skrbi vzeti iz kake sanjske knjige. Tako je eden teh oglednikov tudi poročal svojim gospodarjem, da je videl župnika Murija, kako kontrolira vabila za občni zbor Kmečke gospodarske zveze. Medtem pa vsi vemo, da župnik Muri je vsaj dve leti ni bil v Celovcu in seveda tudi ne letos dne 29. maja.

Prav nič ne dvomimo, da je pravilna ugotovitev Vestnika, da g. dipl. trgovec Picej ni kmet. Moramo pa tudi ugotoviti, da se kljub temu ravno kmetje obračajo na njega v velikem številu za nasvete o davkih, rentah, socialnem zavarovanju itd. Da je to res, vedo najboljšje kmetje sami, ki se v teh zadevah ne obračajo na one, ki bi hoteli kmete „zastopati“ in jim zapovedovati, kmetje pa tako komando odklanjajo in so zato seveda ti namišljeni „kmetje“ nervozni.

Kdo pa drži vajeti v rokah, to pa je seveda zelo hudo vprašanje. Vajeti more držati namreč samo tisti, ki misli in si domišlja, da ima v svoji popolni oblasti oves in bič. — Mi pa ne poznamo ne vajeti ne ovsu in tudi ne biča. Pač pa delo samo govori svojo zgovorno govorico, ki pa pravi, da se ljudje za zaupanjem obračajo po našem posredovanju. To pa seveda „tovarišem“, ki bi radi nemoteno živeli in se sončili ob obilnih šilingih, ne prija.

O „pripravah“ za občni zbor Kmečke gospodarske zveze pa nam iz Pliberka poročajo o sledečem zelo zanimivem, četudi kratkem dvogovoru:

„Tovariš Blaž, kaj delaš?“

Blaž: „Razdiram!“

XXXV. mednarodni evharistični kongres

Na binkoštno nedeljo je bil zaključen veličastni XXXV. mednarodni evharistični kongres v Barceloni na Španskem. To je bil eden največjih manifestacij katol. sveta v zadnjem času in nišo pretirane besede papeževga zastopnika, kardinala Tedeschinija, ki je rekel: „Nobeden evharistični kongres v bodočnosti ne bo mogel prekositi navdušenja na tem kongresu v Barceloni.“

In v resnici si ni mogoče zamisliti, da bi bilo mogoče navdušenje, ki je prihajalo iz iskrenega prepričanja notranjosti domačinov in stotisočev ter stotisočev vernih katoličanov iz vseh delov sveta, še povečati.

Evharističnega kongresa so se udeležili katoličani vseh narodov svobodnega sveta. Zastopani so bili tudi koroški Slovenci.

V prihodnji številki „Našega tednika“ bo daljši opis poteka Evharističnega kongresa in vse bralce na ta opis že danes opozarjamo.

Vera v praktičnem življenju

V posebni okrožnici na nemško mladino svari sv. oče mladino pred agitacijo, da je treba ločiti vero od praktičnega življenja. To bi pomenilo uničenje krščanske kulture, istočasno pa bi pomenilo to tudi prevladanje čutnosti in posvetnosti v človeški naravi.

Nadalje opominja sv. oče kristjane, naj ohranijo smisel za družinsko življenje in voljo po ureditvi države. Današnji čas ni primeren za razredni boj, za egoizem gospodarskih ali družabnih skupin in za take ljudi, ki samo zahtevajo, nočejo pa ničesar doprinesati v skupno dobro.

Poljaki bežijo

Predsednik poljskega pokreta za neodvisnost, Jerzi Lerski, je poročal na letnem zborovanju poljsko-ameriškega kongresa v Atlantic City v Združenih državah, da na leto zbeži iz komunistične Poljske približno 12.000 oseb. Nadalje je omenil Lerski, da večina poljskih beguncev najde zatočišče v skandinavskih deželah.

(Se nadaljuje)

Marija PO NAŠIH VASEH.

(SMIHLSKA FARA)

Končali smo majnik. Lepo smo ga obhajali. Vsak zvečer smo se zbrali k šmarnicam. Marijina molitev, sveti rožni venec, je otvorila pobožnost. Nato smo imeli šmarnično branje, nakar smo peli Marijine litanije in peli Marijine pesmi pozno v noč. Dušni pastirji so se potrudili, kolikor je bilo v njihovih močeh. Ob nedeljah in praznikih so imeli g. župnik šmarnice na sedmih krajih, ravno tako g. kaplan na petih krajih. Ob delavnikih pa vsak dan na dveh krajih. Vedno smo bili zopet veseli, kadar so prišli dušni pastirji v našo sredo, kajti bolj slovesno je bilo in več nas je prišlo k majniku.

Brali smo letos na sedmih krajih šmarnice dr. Tula: Kraljica sv. misijona in duhovnih vaj. Sicer ni toliko o Mariji, a važne verske resnice smo premišljevali v tem mesecu pri vsakdanjem branju. Želeti bi bilo, da bi bilo več vzgledov o Marijinem delovanju v misijonih in pri duhovnih vajah.

V BREŠKI VASI

so imeli pa prav lepo branje: Marija pomočnica Kristjanov - Don Boskove šmarnice. Toliko lepega in dobrega smo slišali o Mariji, da nismo hoteli verjeti, da bi bilo kako drugo branje lepše kot to. Čudeži Marije v življenju Don Boska so res izdatni in veliki, da mora človek videti, ta mož je bil peljan skozi življenje po Mariji. Skromno je bilo naše število pri majniku, a tem bolj zvesti in vneti smo bili.

V VEČNI VASI

so čitali najlepše šmarnično branje, katero smo že skoraj po celi fari brali: „Marijino prikazovanje v Fatimi“, spisal naš misijonar dr. Srečko Zamjen. V Večni vasi je bilo vsak večer vse na nogah, in čemur smo se še posebno čudili, so se tudi možje in fantje tako zanimali za šmarnice, da jih je bilo vedno vse polno pri bobažnosti. Ob nedeljah si videl vse pri šmarnicah, od župana do zadnjega gozdarja. Te šmarnice, ki niso izšle v podobi šmarnic, bi bilo treba ponatisniti kot šmarnice. Prav lepo je bil okrašen oltar, za kar so skrbela pridna in požrtvovalna dekleta. Veseli nas, da imajo tudi mlajša dekleta veselje in zanimanje za kinčanje cerkve. Tako je prav in lepo, ko stare obnemorejo ali nimajo časa, naj stopijo nove na plan.

NA BISTRICI

pa smo imeli tokrat majniško pobožnost kar na dveh krajih, na sredi Bistrice pri Črniku in na Zgornji Bistrici pri Krautu. Pri Črniku je bilo letos prvič, pa so ljudje pridno in marljivo prihajali. Lepo so molili in peli. Brali smo samo takrat, kadar je bil duhovnik v naši sredi. Lepega oltarja je bila Marija gotovo vesela.

Pri Krautu smo pa že več let imeli pobožnost. Pepca je sicer v klostru, pa jo je mama nadomestovala pri branju in molitvi. Kako priljubljene so šmarnice tam zgoraj, se je pokazalo, ko so prišli ob nedeljah tudi iz Rut in Dolinčič k šmarnicam. V lepem številu so se jih vsi udeleževali.

V GONOVECAH

imajo svojega „fajmoštra“, ki vodi šmarnice. Pri Ambružu smo se zbrali vsak večer, celo iz daljne nove naselbine pri kolodvoru so prihajali prav pridno vsak večer in kadar so peli mali pevci in pevke, jih je bilo kar veselo poslušati. Žal, da naša gospoda ne moreta ob istem času biti na več krajih. Od časa do časa pa sta le prišla obadva gospoda k nam.

V DVORU

se je Micka res lepo trudila cel majnik, da je bil oltar najlepše okinčan. Vedno sve-

že cvetje pred Marijo, to je lepo.

Pridno so hodili. Samo moški bi morali v večjem številu prihajati.

Branje nas je kar vleklo navzgor in smo radi poslušali. G. kaplan so posebno radi prihajali v Dvor, za kar se jim prav lepo zahvalimo.

STRPNA VAS

Največja vas, najlepši majnik si imel pač ti, strpniški rod. Fatimska gospa je kraljevala kakor v lurški votlini, pa ta votlina ni bila narejena iz kamenja, ampak iz samega cvetja. Tako lep majniški oltar boš težko našel v kaki cerkvi, kot je bil tukaj. Samo cvetje, samo belo cvetje od tal do stropa, lepo razsvetljen oltarček ter vsak večer polna hiša ljudi iz vseh stanov, možje, fantje, dekleta, žene in otroci. Iz vseh krajev naše vasi so prihajali. Lepo zborno molitev rožnega venca so vpeljali g. kaplan. Prav lepo je slišati, ko molijo moški naprej in potem ženski zbor odgovarja ali pa obratno. Skoraj vsak dan so prišli g. župnik med nas, da smo imeli pete litanije in so nam brali smarnično branje. Lepo je bilo ljudsko petje, ki sta ga vodili Kučejevi dve pevki, Mica in Treza. Kučeje-

vim se pa prav lepo zahvaljujemo, da nam že leta in leta dajo na razpolago veliko sobo.

BLATO

Pri Rešu smo se zbirali vsak večer, peli pesmi in brali Jeršetove šmarnice: Pozdravljena Kraljica. Od časa do časa so prišli dušni pastirji, da smo imeli tudi pete litanije. Blačani imamo prav lep moški zbor, samo pevovodja bi še rabili in bi bil lep oktet. Blačani, postavite svoj zbor in nastopite z njim, povsod vas bomo veselili.

REPLJE

Pri Albrehtu smo se zbirali, kakor že leta sem. G. kaplan so prav radi prišli v našo sredo, g. župnika pa cel majnik nismo videli. Pa razumemo, če imajo toliko šmarnic na eno nedeljo, da ne morejo biti povsod. Deljeno dušno pastirstvo ima potem tudi svoj uspeh na celi črti. Brali smo letošnje šmarnice in se poglabljali v resnice naše vere.

RINKOLE

Mi smo tako srečni, da imamo svojo cerkev in cel mesec majnik Najsvetejše. Pred svojim Bogom smo se zbirali vsak večer in molili rožni venec, brali Tulove šmarnice in peli Mariji Snežnici na čast. Sad naše pobožnosti do Marije se nam je pokazal ravno 30. majnika, ko je bil naš Andrej preoblečen v redovnega brata. Ob tej priliki so imeli g. župnik lep nagovor in nam pokazali, kako nekaj velikega je to, če se duhovnik in ne misijonar, a žrtev za Boga je doprinesel, in ta je mogoče še večja, ker nikdar ne žanje na svetu tistega priznanja kot pa duhovnik. On je tudi samega sebe daroval, stotero plačilo pa dobi šele enkrat tam v večnosti, ker je za ta svet pozabljen. Tudi redovnice imamo; sestro Benigno in sestro Elizabeto. Upamo, da bomo imeli tudi še duhovnike.

ŠMIHEL

Obhajali smo šmarnice vsak dan pred Najsvetejšim. G. župnik so jih opravili najprej doma, potem pa so hiteli s kolesom še v Strpno vas. Tako je bilo skoraj vsak večer. Zbor nam je zapel vsak večer kako Marijino pesem, brali smo: Kraljica svetega misijona in duhovnih vaj. Majniški oltar pa je bil letos bolj reven in se je znatno došlo, da naša šmihelska dekleta nimajo dosti časa za Marijino čast in slavo. Velikodušnost do Marije je izgubila, nobena se ne čuje žrtvovati za Marijino čast. Pogrešali smo svežega belega cvetja, dehtečih šmarnic itd. Kakor je bil oltar bolj mrzel, tako smo čutili tudi ves majnik bolj hladen veter.

LETINA

Majnik smo obhajali pri Gojerju. Proti koncu majnika so prišli v našo sredo parkrat tudi g. kaplan, kar je skupno petje precej poživilo in napravilo majnik bolj slovesen. Brali tokrat nismo, zato pa smo več molili in peli, saj imamo dobre mlade pevce med nami. Mačkovi dečki bodo še ateja prekosili v petju, čeravno je Mačkov oče dober, priden in vnet pevec.

MATI DOMOVINA BOG

je geslo, pod katerim obiskuje oktet „Slavček“ kraje slov. Koroške s svojo pesmijo.

Dne 14. junija ob 8. uri zvečer na prosvetnem večeru v Celovcu (Mohorjeva hiša).

Dne 15. junija ob 1/211. uri v Selah. Nastopi tudi selski moški zbor.

Dne 15. junija ob 1/23. uri popoldne v St. Jakobu v Rožu.

Dne 15. junija ob 8. uri zvečer pri Miklavžu v Bilčovsu.

Dne 17. junija pa bo prepeval „Slavček“ ob 1/27. uri zvečer v celovškem radiu.

Da bi pesem „Slavčka“ vnela vsa srca za vzvišene ideale, žele pevci in vse vabijo k obilni udeležbi.

PROCESIJA

(Za praznik presv. reš. Telesa 1952)

Iz cerkve po vasi se vije sprevod, bandera ponosno vihrajo; med nami v procesiji stopa Gospod, zastave Mu v čast plapolajo.

Na koru pa orgle svečano buče, priklanja se bujno zelenje; oltarje na prostem cvetlice krasé, zanj sklepajo mlado življenje.

Odeti je praznično danes vsa vas, in petje odmeva ubrano — Pšenica na polju nagiba svoj klas k zoritvi za angelsko hrano.

Ob znamenjih krožijo vonji z gredič, kadilo se širi čez trate in trte obetajo z vinskih goric pijačo za kelihe zlate.

Slovesno razlega se pesem zvonov iz stolpa čez gričke in klance; na sleherno bilko rosi blagoslov skrivnost iz zlate monštrance.

Iz src pa molitev se dviga v nebo: „Ohrani nam zemlje sadove. Varuj nas in brani z mogočno roko ob treskanju naše domove!“

Limbarski

Karel Mauser:

Jamnik

(10. nadaljevanje)

Reza se je komaj kdaj zasukala. Proti Rakarjevima sploh ne. Ji je bilo nerodno. Grogorjevemu se je pa vino že poznalo. Lojze je slutil, da je rahlo pijan prišel že v cerkev. Kričal je, se naslanjal proti Rezi in gledal proti Lojzu. Lojze je prestrezal njegove poglede in vse v njem je vrelo. Najraje bi planil, udaril njega in Rezo in odšel.

Počasi se je začelo zbadanje. Začel je Grojanov.

„Nekaterim se kolca.“

Gorjanov se je zarežal.

„Naj se jim le. Ko smo se mi šli vojake, so sedeli doma.“

Lojze je vedel, da merita nanj.

„Ko bi bil za delo tak kot si za kvakanje, bi bil danes lahko že bogat,“ je vrnil Gorjanovemu.

„Tiho, švedra!“ je zarjul Grogorjev.

„Tebi ne,“ je siknil Rakarjev.

„Nekaj išče,“ je zinil Bavdežev. „Nemara tisto, kar imaš ti v žepu.“

Grogorjev je segel v telovnik. Lojze je videl, da je Reza segla po Nacetovi roki, toda bila je prepozna. Prstan z rdečim srcem je zvenknil pred Lojza na mizo.

Rakarjev je poblebel. Bolj ga Grogorjev ni mogel osramotiti. Fantovski smeh, ki se je odtrgal od vseh miz, je Lojza pognal pokonci. Preden se je Grogorjev zavedel, mu je Lojzova pest padla na čeljust.

Potlej se je začelo. Peter je videl, da je neumno, da bi se spustil v pretep. Prestregel je s stolom samo steklenico, ki jo je zagnal Gorjanov proti Lojzu.

Trem se Lojz ni mogel upirati. S kletvami in suva-

njem so ga treščili skoz vrata. Peter in Barbara sta odšla skoz stransko sobo na dvorišče. Videla sta Lojza s krvavo brado, ki jo je tiščal z robcem.

„Počakajva,“ je zaprosila Barbara.

Petru je bilo prav. Naj Lojze odide naprej. Po kaj je pa lezel k Lazarju, ko je videl Rezo z Grogorjevim?

Sredi pota šele se je spomnil na broško in lectovo srce.

„Za odpustek,“ ji je oboje mirno porinil v roko.

Pogledala ga je in se nasmehnila.

„Zdaj imam pa dve srci.“

Peter je samo pokimal. In nenadoma mu je bilo žal, da lectovega srca ni že spodaj vrgel v Kroparico.

6.

Rakarica se je ob novici, da je Grogorjev prevzel Prosenarjevo dekle, samo našobila. Privoščila je Lojzu. Jezilo jo pa je, da ga je Reza tako osramotila in da se je Lojze pretepen privlekel domov.

Lojze sramote ni mogel požreti. Zavoljo Reze se že ni več moril. Videl je, da je vse zaman in da ga je Reza vse-skozi vlekla. Tudi se mu je izmikala, posebno če bi se imela srečati kje na samem.

Lojzovo sovraštvo se je preneslo na Grogorjevega. Do Reze je čutil samo še stud. Sprva je sicer namerjal, da jo bo ob priliki napasel, potlej se mu je zadrželo, da bo s tem pokazal samo svojo nemoč. Tako je misel opustil. Pričel se je ukvarjati z načrtom, da se maščuje nad Grogorjevimi, ki je hodil po vasi kakor zmagovalec.

K maši v Kropo sta hodila sedaj Rakarjeva sama. Lojze je skrbno pazil, da se je Rezi izognil kakor je mogel. Včasih se je namerilo, da sta dohitela Barbaro, kar pa se je redko zgodilo. Je Peter gledal, da z Barbaro niso velikokrat prišli skupaj.

Na šmarni dan sta se Rakarjeva dva nekaj zamudila v Kropi. Potlej sta se zagnala proti domu, kakor da hoteta vse zamujeno dohiteti.

Dobrih pet minut pred Jamnikom je Lojze nenadoma obstal. Pred njima sta šla Grogorjev in Reza. Že se je mislil obrniti in počakati, pa se je Grogorjev nenadoma zasukal. Zdaj je Lojze videl, da mora naprej.

Tedaj se je zganil tudi Peter. Zagledal je Barbaro, ki je šla s staro Mohorko.

„Le skočita, da Barbari ne bo dolgčas,“ je zarežal Grogorjev.

Peter je videl, da se je Kočarjeva obrnila.

Peter je z odprtimi usti strmél v Grogorjevega, ki se je z Rezo umaknil ob pot.

Ko je bil Lojze vstric Reze, se je nenadoma ustavil. Peter je pohuljeno šel mimo.

„Ne otresaj gobca,“ je siknil Lojze v Grogorjevega. Reza se je zdrznila. Tudi Barbara z Mohorjevko je obstala.

Grogorjev spričo Reze ni mogel molčati, čeprav je čutil, da z Lojzom sam ne more nič opraviti. Manjkalo je Gorjanovega.

„Zgini!“ se je skušal postaviti.

Tedaj je Rakarjev mahnil. Reza, ki mu je skušala ustaviti roko, je omahnila ob pot.

S kletvijo je tudi Grogorjev telebnil proti grabnu. Vzdignil se je, pa ga je Lojzova pest spet koj položila nazaj.

„Tako, zdaj sva pa bot,“ je mirno rekel Rakarjev in strupeno ošinil Rezo, ki je skoraj vekala.

Potlej je odšvedral za Petrom, ki je že dohitel Barbaro. Mohorjevka se je kar zgubila.

„Nisi prav naredil, da si ga usekal,“ je kolocnil Peter.

„Vrniti sem mu moral,“ je bleknil Lojze. „In zavoljo Barbare. Kaj ima ona pri vsem, da se je spotaknil ob njo.“

Barbarine oči so ga začudeno pogledale. Nekaj neznanu mehkega je bilo v njih. Petru je bilo žal, da ni Lojze.

(Nadaljevanje sledi)

Iz dežele zatiranja

Ugledni švicarski pisatelj L. Schmid, ki se je predlansko letu napisal izčrpen članek o razmerah na Koroškem, je bil nedavno tudi med Slovenci v Italiji. O tem potovanju je napisal članke v švicarske liste, še preje pa je dovolil, da prevede nekatere odlomke njegovih člankov uredništvo tednika „Demokracije“, ki izhaja v Trstu. Iz tega lista prinašamo odlomek iz članka pod gornjim naslovom, ki bo gotovo zelo zanimal tudi naše bralce.

Pisatelj opisuje lepote mesta Gorice ter nato pravi:

Razgledal sem se po lepi okolici. Mikalo me je, da bi se napotil tudi k slovitemu svetišču na Sveti gori. Toda ta kraj je že za železno zaveso in ni bilo mogoče tja. Obžaloval sem, a moj spremljevalec mi je dejal, da domačini, ki so doslej tako radi romali na Sveto goro, hodijo poslej na Staro goro pri Čedadu. Tudi tam je slavno Marijino svetišče, vredno, da si ga ogledam. Z avtom da sem lahko že v 3/4 ure tam.

Zares sem si najel avto in švignil proti Čedadu. Dan je bil čudovito lep, razgled sijajen. Šofer mi je spotoma pripovedoval in razlagal, da se ves čas voziva skoraj tik ob jugoslovanski meji, ki je nekoč bila avstrijsko-italijanska. Ko sva se z avtom dvigala v hrib proti Stari gori, se mi je odpiral prelep gorski svet. Tik do obzidja neke trdnjave sem se zapeljal. S svetim spoštovanjem sem nameril korak v nekako srednjeveško mesto, potlakovano z nerodnimi kamni. Stopim v svetišče, ki je zelo pristržno, vendar majhno, prava škatljica v primeri z našim Einsiedelnom. V glavnem oltarju se dviga ljubeč, nekoliko črnkast kip Marije z Jezusom.

Ujel sem še — bila je nedelja — zadnjo sv. mašo z italijansko pridigo in italijanskim petjem. Po maši pa je ljudstvo ostalo še v cerkvi in nenadoma — proti mojemu pričakovanju — zapelo po slovensko.

Spraševal sem se, kako je to, da med mašo niso nič peli po slovensko in jim tudi nihče ni nič pridigal po slovensko, kot sem to čul v Gorici. Pri cerkvenih vratih je stal vitek mladenič. Po vsem videzu je moral biti dijak. Vprašam ga, če so morda ljudje, ki prebivajo tod, Slovenci. Mladenič mi je takoj vljudno ustregel. Dejal mi je, da so ženske, ki so pele, iz Benečije, Beneške Slovenije. Sprva nisem razumel, čemu to deželo spravlja v zvezo z Benetkami, potem pa mi je bilo jasno, da je ime ostalo iz časov, ko je še tu gospodovala beneška republika. Fant mi je, uvidevši, da mi italijanščina gre bolj trdo, začel razlagati v francoščini. Pokazal mi je vse okrog in povedal, da je ljudstvo tukaj slovensko. Ze skoraj pred 1400 leti so se Slovenci naselili po teh hribih in dolinah, živeli pod oglejskimi patriarhi ter beneškimi doži in vedno uživali popolno avtonomijo do Napoleonovih časov.

„Če so tukaj Slovenci, zakaj pa potem v cerkvi pri maši niso peli po slovensko? Zakaj jim tudi nihče ni pridigal po slovensko?“ sem si želel razjasnitve vprašanja, ki me je že v cerkvi obšlo.

Mladenič je vzkliknil nekam potrt:

„Zakaj niso peli po slovensko med mašo? Saj bi, še prav radi! Pa jim je slovensko petje v cerkvi med mašo prepovedano! O tem, da bi jim kdo po slovensko pridigal, pa še misliti ni...“

Debelo sem ga pogledal. Kot švicarskemu državljanu mi je to bilo docela nepojmljivo. „Kaj ni tukaj demokracije? Kje pa živite?“ sem se presenečeno ozrl vanj.

Fant je zamahnil z roko:

„Živimo v demokratični Italiji! Toda demokracija je le na papirju in na jeziku, v praksi pa prav v tej pokrajini vlada najgrši fašizem...“

„Tako? Menda se cerkveni krogi vendar niso tako daleč spozabili?“

„Na žalost je pri nas leta 1933 videmska škofija docela klonila fašističnemu pritisku in fašističnim načrtom. Do tega leta ni bilo v Benečiji nobenega italijanskega duhovnika, po tem letu pa je škofija začela nastavljati v naše slovenske kraje italijanske duhovnike, slovenske duhovnike pa je premeščala v italijanske odnosno furlanske kraje, dasi je za tiste kraje bilo dovolj italijanskih odnosno furlanskih duhovnikov...“

„Žalostno! Neusmiljeno! Vendar so vsaj po padcu fašizma to krivico morali popraviti, ali ne?“

„Kaj šel Ostalo je, kot je bilo še celo nadaljuje se!“

„Oprostite, kdo pa je vaš škof?“

„Eh, naš nadškof tisočletne pravice in navade domačinov popolnoma ignorira. Glejte samo v dolini Nadiže, v docela slovenskih krajih, je duhovščina skoraj samo italijanska in ti duhovniki ne razumejo niti besedice jezika, v katerem ljudstvo govori in moli. Zato tudi ne pridigajo po slovensko, ne uče krščanskega nauka po slovensko, celo sami ljudem branijo v cerkvi slovensko molitev in slovensko petje...“

„Kje je pa vest? Če bi že bilo nekaj posameznih vernikov tujega jezika, bi še razumel, dasi bi se dušni pastir tudi za te moral potruditi. Tu pa gotovo gre za cele župnije...“

„Za 50.000 beneških Slovencev gre!“

„Vaše ljudstvo bi moralo proti tem krivicam protestirati! Saj so vendar še višji cerkveni krogi, sam papež!“

„Naš nadškof v Vidmu se izgovarja, da je tukaj Italija, da ima ljudstvo italijanske šole in da bi po 80 letih priključitve k Italiji že moralo znati državni jezik...“

„Znati državni jezik, pravi! Toda zaradi tega se vendar ne bo odreklo materinem jeziku! Se ne more in tudi ne sme! Tudi pri nas v Švici znajo vsi Italijani nemški ali francoski, pa jim nihče ne odreka pravice do njihovega materinskega jezika ne v cerkvi in ne v šoli! Saj je vendar tudi Kristus dejal: „Pojdite in učite vse narode!“ Gotovo v njihovih jezikih! Vsako drugačno ravnanje je proti naravnemu pravu in krščanski zapovedi ljubezni...“

Kruh domači

Domači kruh je kakor pesem polja — je vrisk in znoj, je smeh in dobra volja. V drobtinici je vsaki glas škranca — pozdrav pristrčni cenjenega znanca.

Domači kruh je kot nebeška mana, je moč in zdravje, je molitev znana, in sveti Duh v njem v jamici je vsaki, na hlebih križi, odrešenja znaki.

O, kruha daj vsak dan nam lačnim, Oče! In žita obvaruj neviht in toče, da vrisk in smeh, ko znoj — še dobra volja bo kakor sončna pesem sredi polja.

Milka Hartman.

Tišina

Tiho je bilo krog mene, zato sem knjigo zaprl, gledal na neme sem stene, potem sem okno odprl.

Mračen je dan bil, deževen, v curkih je lilo z neba — čutil sem, kako sem reven in dolgo gledal na tla...

Veter začel je divjati, a nisem se zmenil zanj, sence hotel sem spoznati, ki so mi znane iz sanj.

Blisk je raztrgal oblake, grom je sledil mu močan — zbežale vražje so spake: Sonce je božalo plan.

R. Vouk.

Zefir*

Pozdravljen, sel pomlad! Znova živa priroda je — proč temno vse trpljenje... Senici — gaju — meni odrešenje, srce se v tvojem dihu mi umival!

Šuštiš v vejevju, ko že vse počiva kar Vesna prebudila je v življenje, utešiš dneva zadnje hrepenenje: kot ti - nevidno - v noči zadaj naj sniva...

Spominčico mi božaš v krasnem gaju — mladenič vrl, ki devo nežno snubi — poln upa dalje greš... kot ta, ki ljubil!

Opoj veselja, vonj cvetic ti v maju poklanjaš željam, ki se zdaj rodijo, v ljubezni k prvi sreči pohitijo!

* zefir = lahen pomladni veter

Valentin Polanšek

Kaj se učimo iz zgodovine?

„Historia vitae magistra“, so rekli že v starem času. Zgodovina je učiteljica življenja. Zgodovina nas uči za življenje, ali: iz zgodovine se moramo učiti za življenje.

Živimo v dobi katoliške akcije. Kat. akcija pomeni sodelovanje laikov, to je duhovnikov, pri izgraditvi božjega kraljestva na zemlji. Vsi verniki so poklicani, da delujejo v kat. akciji. Tudi ves tisk, ki priznava resnice kat. vere, je k temu poklican. Tudi listi, čeprav niso verski listi, se morajo udeležiti dela kat. akcije, če priznavajo načela in resnice kat. vere.

Po teh uvodnih besedah preidimo k našemu predmetu: kaj nas uči zgodovina?

Napoleon.

Napoleon je bil brez dvoma genialen človek. Po našem pravimo: veleum. Bil je tudi silno energičen človek, to je človek silne volje. Žal nam je za njegava. Nazadnje je žalostno propadel, umrl je, oropan vse moči, 5. majnika 1821 na samotnem otoku Sv. Helene ob afriški obali. Njegovo življenje in njegovo delo bi bilo lahko čisto drugače pomembno za človeštvo. Njegovo življenje se je končalo s katastrofo. Koliko škode je napravil! Koliko ljudi je storil nesrečnih! Koliko ljudi je moralo prezgodaj umreti zaradi njega! In kaj je bil vzrok, da je tako žalostno propadel?

L. 1812 je Napoleon zasedel Moskvo. Tedaj je dal kovati spominske novce sledeče oblike: Na eni strani je bila glava Napoleonova. Na drugi strani je bil sledeči napis: „Nebesa so tvoja, zemlja je moja!“ Kakšen napuh! Z Bogom se je stavil

v isto vrsto. Nebo je še prepustil Bogu, zemljo je lastil sebi. Nekaj teh novcev je poslal carjevemu namestniku v Orenburg obenem s pisanjem za pogajanja. Namestnik je dal pod glavo Napoleonovo vgrvirati besede: „Hrbet je tvoj, bič je moj.“ in je poslal novce kot odgovor nazaj. — In res je bilo tako. Kmalu je čutil Napoleon strašni bič božji na svojem hrbtu.

Božji mlini meljejo počasi, a gotovo. To se je izpolnilo na Napoleonu. V gradu Fonteneblô je prisilil Napoleon papeža, da se je odpovedal cerkveni državi; obljubil mu je dva milijona frankov na leto. V istem gradu in v isti sobi je moral Napoleon podpisati dekret, da se odpoveduje cesarski kroni (11. 8. 1814) in je dobil dva milijona frankov rente na leto. — Dne 17. majnika 1809 je na Dunaju izdal Napoleon dekret (odlok), s katerim je odredil, da se vzame papežu država. In štiri dni pozneje je bil prvič premagan pri Aspernu in Esslingenu. Svet je videl, da je tudi Napoleon premagljiv. — V gradu Schönbrunn pri Dunaju je Napoleon izdal odlok, ki je oropal papeža njegove države. V istem gradu in v isti sobi je umrl v cve-toči dobi Napoleonov sin, Napoleon II., 22. julija 1832.

Napoleon je papeža oropal njegove države (17. 5. 1809). Papež je nato Napoleona izobčil iz kat. Cerkve (11. junija 1809). Napoleon se je norčeval: „Papež brčkone misli, da bo padlo zdaj mojim vojakom orožje iz rok.“ A v strašni ruski zimi l. 1812 je dobesedno popadalo Napoleonom vojakom orožje iz rok. Cela armada, 500.000 mož, je zmrznila in rešili so se le neznatni ostanki.

Dvakrat je Napoleon odvedel papeža v ujetništvo: l. 1796 Pija VI. in l. 1809 Pija VII. In dvakrat je moral iti Napoleon v ujetništvo: l. 1814 in l. 1815.

Na dveh krajih je imel Napoleon Pija VII. ujetega: v Savoni in v Fonteneblô. Tudi Napoleon je bil ujet na dveh krajih: na otoku Elba in na otoku Sv. Helene.

Ujetništvo obeh papežev je trajalo skupaj nad 7 let. Natančno ravno toliko tudi Napoleonovo (od 4. junija do 1. marca 1815 in od 15. julija 1815 do 5. majnika 1821).

Napoleon je dal vzeti Piju VII. ribiški prstan, znamenje papeške časti in avtoritete, s prsta. Tudi Napoleonu so vzeli znamenje njegove vojaške časti in dostojanstva: odvzeli so mu orožje.

Napoleon je umrl 5. majnika 1821, ravno ko je papež Pij VII. obhajal svoj god. Dne 5. majnika se namreč obhaja god sv. Pija.

Brezmejni napuh je uničil Napoleona. Kako drugače bi se bila brčkone sukala zgodovina, če bi bil pustil Napoleon papeža, Kristusovega namestnika, pri pokoju! Božji mlini meljejo počasi, a gotovo.

Doma

Ustavljeno je srčno hrepenenje, ozdravljena pekoča bol srca, nebo je z zlatom nad menoj posuto, v prijetnih sanjah zopet sem doma.

Domá, domá, tam daleč za gorami, nad mano se razteza rodni krov, krog doma nežne sapice pihljajo, izliva nanj se božji blagoslov.

Po vrtu vije drobna se stezica, navzgor po hribu leze trudna pot; v pozdrav smehljajo se mi znana lica, na plotu le zadira se kokot.

Otroci mi prihajajo naproti, v resnici zdaj so že dorasli vsi; moj Jožko pravkar prišel je iz šole — oh, trinajst let že srečen v Bogu spi!

Nobene rane več srce ne čuti, migljajo solze radosti v očeh; najrajši bi zavriskal od veselja, od sladke sreče na domačih tleh.

Tedaj pa ves nenadoma se zganem, zbudila spet me stara je bolest. — O, daj že vendar, naj doma ostanem, zakaj vihtiš, usoda, trdo pest!

Doma naj luč ob jaslicah prižigam, doma ob božjem grobu naj klečim, doma bandero naj vstajenja dvigam in z alelujo vnebohod slavim.

Limbarski

Dr. Hans Smode

Te dni smo brali v socialističnih listih, da je umrl g. dr. Hans Karel Smode, komentator pri oddajni postaji „Alpenland“ v Gradcu.

O rajnih ne bi pisali nikdar kaj hudega. V tem slučaju pa se moramo spomniti g. Smodeja, oziroma njegovega radio-komentatorja v oddajni postaji „Alpenland“.

Dne 11. januarja 1952 je namreč gospod Smode v večerni oddaji pod geslom „Fünf Minuten vom Tage“ govoril o koroških Slovincih in Jugoslaviji. Komentar sam je bil tako strupen, da je Narodni svet koroških Slovencev vložil pri britanskem zastopstvu odločen protest proti takemu zastrupljanju političnega ozračja. Tedaj nismo vedeli, kaka so ozadja in smo mislili, da so to izrodki nacizma. Iz posmrtnice pa sedaj jasno vidimo, da je imel pokojni dr. Smode najboljše zveze do koroških socialističnih krogov in je po vsej verjetnosti tudi od tam dobival svoja navodila za politične komentare. Torej je iz Smodejevih ust govorila posredno celo koroška deželna vlada.

Zdi se nam vsekakor zelo dvolično, če na eni strani koroški vladni krogi izjavljajo naklonjenost do koroških Slovencev in prijateljstvo do Jugoslavije, na drugi strani pa se poslužujejo raznih radio-komentatorjev, da povedo vendar dovolj jasno svoje resnično mišljenje.

Prepričani smo, da na tako odgovornem mestu gospod Smode ni mogel govoriti na svojo lastno pest.

CELOVEC

Nedeljska služba božja je v poletnem času vsako nedeljo ob 8. uri, na praznik presv. Rešnjega Telesa ob 7. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska pobožnost je ob nedeljah in praznikih ob pol 8. uri zvečer.

ŠT. JAKOB V ROŽU

Za binkošne praznike smo imeli dve poroki: prva je bila pri sv. Uršuli v Svatnah. Tam sta bila poročena bodoči posestnik na Hodnini, Rudolf Fugger, s Terezijo Lesjak. Druga poroka je bila v Veliki vasi, kjer sta bila zvezana Cvitnikov Jozef s Korpnikovo Kristo. Za priči pri tej poroki sta bila za ženina Anton Zwitnig, mizar v Chicagi v Ameriki. Nad 40 let je bil že tam in nas je prišel pred mesecem obiskat. Druga priča pa je bil p. d. Repič v Dravljah.

Obema paroma želimo vse najboljše, da bi mnogo let živeli skupaj v zakonski ljubezni!

Srejanci so minuli teden končali s popravilom svoje lepo ležeče cerkve sv. Jederte. Z združenimi močmi so prenovili še lopico in jo prekrili z opeko, katero je daroval p. d. Vovrič, Jan. Miklavčič iz Gorinčič. Sedaj nas še čaka streha na zvoniku župne cerkve, katero bomo prekrili s pocinjeno pločevino, kakor so napravili v Podgorjah in pa pri podružnici v Velikivasi. Upamo, da bo to delo izvršeno še letos.

Nato pa prideta na vrsto župnijski skedenj in hlev, o katerih je sicer pisal „Naš tednik“, da sta prazna, pa le nista. Na hlevu imajo najemniki krmo, na skednju pa ima zadruga turščico, pod skednjem pa umetna gnojila. Ko pa bo skedenj prazen, bo pa prezidan v dom duhovnih vaj, istočasno pa bo v tem domu urejena tudi dvorana.

BLATO

Pisali smo, da bomo poročali o blagoslovitvi Črčejevega križa. Na binkošni ponedeljek se je zbralo obilo ljudi z Blata, Replj itd. sredi polja pri križu. Križ je star motiv, kakor jih najdemo okoli Vrbskega jezera. Spodaj ima štirioglat fundament, nato nizka okrogla soha, ki nosi zopet štirioglato nazidavo. Ta ima štiri polja za majhne vdobljine, kjer so slike. Streha je okrogla in gre v konico, na vrhu strehe je kovinast križ.

Osnutek za križ je napravil ing. Glavar, sezidal pa je Črčejev križ Franc Nachbar iz Čirkovč. Slike je napravil akademski slikar Mirko Jerina iz St. Ilja. Slike so pristne domače. Misel za slike je dal gospodar sam, Mirko Kumer p. d. Črčeja na Blatu, ki je hotel dati križu posebno časovno noto.

Prva slika prikazuje osnovno misel: „Bog in sv. križ božji.“ Ta izrek uporablja kmet pred vsakim važnim delom, predno zasadi oralo v zemljo, začne svoje žito spravljati itd., posebno pa še ob hudi uri pri blisku in gromu. Če je kmet primoran iti na vojno, tudi tam ob grmenju topov in granat z istim zaupanjem molí: „Bog in sv. križ božji.“ Zato imamo naslikanega v oblakih Boga očeta, ki gleda poln ljubezni na svet, na križ, na katerem je trnjeva krona. Na eni strani so planine in polja, na nebu se zbirajo oblaki, blisk šviga v drevo, ki stoji sredi polja. Na drugi strani križa pa imamo bojno polje, granata je udarila, ostanki orožja ležijo sem in tja, vojak beži v zavetje. Letnica 1952 kaže, da je križ v tem letu bil dovršen.

Druga slika: Angel varuh pomaga. Pred znamenjem na polju molita deček in deklica za svojega ateka, ki je v daljni Rusiji, da bi se srečno vrnil. Na drugi strani imamo rusko katedralo v Pskovu, kanon in vojaka, ki se priporoča angelu varuhu. Ravno na binkošni ponedeljek so morali iti k vojakom: Pukl, Janez Černic in Mirko Kumer, bilo je l. 1941, zato je nad sliko letnica 1941. Angel varuh je pomagal, srečno so prišli vsi trije iz druge svetovne vojne domov.

Tretja slika. Po končani vojni 1945, utrjeni vojaki niso mogli domov. Velika ujetniška taborišča so vojake zadrževala. Tako taborišče vidimo za sliko Srca Jezusovega. Tam so visoki stolpi, na katerih so postavljene strojnice, okrog taborišča je bodeča žica. Božje Srce Jezusovo je bilo njih rešitev. Ono jih je pripeljalo domov, v družino.

Četrta slika: Mati božja varuhinja naših domov in domovine. Ne samo na fronti, tudi v domovini so grozile med vojno velike nevarnosti. Mnogi so bili nasilno izseljeni iz svojih domov v mrzlo tujino. Mati božja je varovala našo družino pred



Pri nas na Koroškem

tem zlom, zato Njej ta zahvalna slika. Slika predstavlja Marijo z Jezusom, spodaj izseljenca gresta v tujino, pred domačo hišo pa stoji gestapovec s puško, ki jim brani povratek domov.

Domači župnik so križ blagoslovili, povedeli, kakšen pomen imajo križi, obrazložili posamezne slike in poudarili važnost križev in znamenj za preteklost in sedanjost. Zahvalili so se Črčejevi družini za trud in izdatke pri nabavi križa, izrazili so svoje veselje, da je storjena obljuba izpolnjena. Posebno pohvalo zasluži tudi akad. slikar g. Jerina. Pevci in dobro verno ljudstvo, ki je za vse lepo in dobro vneto, je prisostvovalo tej slovesnosti.

Gospodarji, kadar popravljate križe, oglejte si najprej ta križ in potem pokličite slikarja Jerina, da vam naslika nekaj lepega in poštenega, ne pa tako „packarijo“ kakor znajo nekateri potujoči „takozvani“ slikarji.

Upamo, da so naši fotografi dobili lepe slike v „kamerco“, potem vam pa križ pokazemo mogoče v časopisu.

ŠT. JANŽ V ROŽU

Na binkošni ponedeljek so nam kotmirski igralci uprizorili versko igro: Marija v Fatimi. Take igre uprizarjati je težko. Saj se mnogokrat zgodi, da se gledalci že pri navadnih igrah smejiijo pri kakem resnem in žalostnem dogodku, morebiti tudi zaradi tega, ker igralec svoje vloge ni dobro pogodil. Da pa je občinstvo tej dolgi igri sledilo ves čas z resnobo in ganjenostjo, je gotovo dokaz, da so se igralci dobro zveličali v svoje vloge in da so dobro igrali. Zdelo pa se je, da se trije otroci po glasu niso mogli prilagoditi veliki dvorani, katero je vso napolnilo številno občinstvo.

Zdi se, da imajo take verske igre še več privlačne sile kakor pa one, ki ustrezajo pred vsem naravnemu človeškemu hrepenjenju po smehu in veselju. Kot nameček nam je podal vodja igre in petja še par pesmi s svojim izvrstnim zborom in je tako nadaljeval koncert, katerega nam je dal dopoldne v cerkvi po kotmirski procesiji. Vse čast in priznanje njemu, kakor tudi pevcem in igralcem.

Sadni sok kg 16.— šil.
malinovec, pomarančni sok, citronin sok

BRUNNER Celovec-Klagenfurt

GOZDANJE

V štev. 22 „Našega tednika“ se je v dopisu iz Gozdanj vrnila mala napaka, ki kvarí smisel. Nepravilno stoji tam namreč napisano, da pride v Treščah vsako leto pri popravljaju in predelovanju en hlev s skednjem na vrsto. Pravilno pa bi se moralo glasiti to za Gozdanje, ne pa za Trešče, kjer sta bila v zadnjih letih popravljena le dva hleva in sicer kmalu po vojni Biserjev, ki ga je sneg podrl in pa leta 1950 Plešnerjev. — Sicer pa so napako gotovo že bralci sami popravili. — Sicer pa se v zadnjem tednu ni na Gozdanjah nič posebnega zgodilo.

RADIŠE

(Nadaljevanje)

Topiči so neprestano oznanjevali dan, katerega je naredil Gospod. Vedno bolj je postalo živahno pred cerkvijo, kjer so lepo okinčani viseli zvonovi. Ob 1/2 desetih dopoldne so prišle v procesiji iz cerkve bele oblečene deklice-solarice, modro oblečena dekleta-tete, botri in botre, člani komiteja, ministranti in duhovščina z mil. g. proštom kot konsekratorjem pred oltar, ki je bil na prostem blizu zvonov. Začela se je asistiranja sv. maša, katero je imel, nam vsem dobro znani č. g. Anton Cvetko ob asistenci šmarješkega župnika, č. g. Kariclja in medgorskega provizorja, č. g. Lampichler-ja, radiškega rojaka, ter podkroškega provizorja, č. g. Laure-ja.

V ognjeviti slavnostni pridigi so nam globoko v srce vtisniti te-le misli: „Zvonovi — božji glas. Moli, ko zvoní, udeležuj se sv. maše in sprejemaj sv. zakramente. Živi s Cerkvijo!“ Ponazorili so nam te misli z ži-

vimi zgledi iz novejšega časa. Pozorno smo jih poslušali, akoravno je peklo sonce kakor meseca julija. V potu svojega obraza so nas hoteli navdušiti za vse duši potrebno. Med sveto mašo je pel mešani cerkveni pevski zbor pod vodstvom našega vrlega pevovodja Šimana Wrulich-a, p. d. Culeh-narja. Po končani sv. maši so stopili mil. g. proš pred oltar in nagovorili vernike v nemškem jeziku in poudarjali, da je zvon naš prijatelj, ki nam pomaga, nam kaže pravo pot in nas tolaži. Ena deklica in dva dečka-ministranta so v lepi deklamaciji našega Limbarskega prosili prošta, kot pooblaščenca škofovega za blagoslovitev zvonov. Na tasi, ki jo je držala deklica v roki, je bilo bolniško olje in krizma, sol in vata. Med blagoslavljanjem je zopet pel domači cerkveni zbor in so deklamirali otroci posamezno in v zboru. Mogočno so donele pesmi, katere je spremljala tudi godba in so peli z zborom vsi navzoči verniki. Pozno je bilo že, ko so bili sveti obredi končani. Delavci so nestrpnost čakali, da dvignejo zvonove v njihov dom, v stolp. Drug za drugim je zapuščal zemljo in pohitel v višino. Ob dveh se je pred lino hotel upirati v visoko stanovanje veliki zvon, vendar se spretnosti delavcev ni mogel upreti. Moral je na določeno mesto. Ginljivo je klical vsakega posebej stari zvon, ko se je od spodaj dvignil od tal.

Ob četrtna na pet se je oglasilo mogočno in ubrano zvonjenje vseh naših štirih in stari se je ujemajoče oglasil zraven. Zvonilo in zvonilo je trdo v noč in vsi smo strmeli nad lepoto in ubranostjo naših zvonov. Zvečer smo se še enkrat zbrali k večerni sv. maši, med katero so nas č. g. Cvetko znova opomnili na namen zvonov ter nam poklicali v spomin nauke, katere so nam dajali med postno tridnevnicco. Med sv. mašo smo se zahvalili vsemogočnemu Bogu za lepi dan, za srečno izvršitev vseh del pri dviganju zvonov. Po večerni sv. maši je bila procesija z lučkami okoli jubilejnega križa s spremljevanjem zvonjenja novih zvonov. Z radostjo in s ponosom smo jih poslušali, da smo skoro pozabili na molitev. Pa nam bo Bog gotovo to odpustil.

Naj še opišemo nove zvonove. Veliki zvon, ki tehta 1118 kg in ima glas „ES“, je posvečen sv. Lambertu, našemu cerkvenemu patronu in sv. Hemi, ustanoviteljici krške škofije — kot spomin žrtvam v letih 1939 do 1945; drugi tehta 553 kg in ima ton „G“ in je posvečen sv. Andreju, našemu cerkvenemu patronu, in presv. Srcu Jezusovemu; tretji je posvečen Mariji v nebo vzeti in sv. Ani, njeni materi, težak je 328 kg in ima glas „B“. Ta zvon se bo dnevno oglašal zjutraj, opoldne in zvečer in nas spominjal na učlovečenje božjega Sina v naše zveličanje in bo opominjal matere, da vzgajajo svoje otroke po vzgledu sv. matere Ane v krščanskem duhu. Četrtni zvon, težak 235 kg, ima glas „C“, je posvečen sv. Jožefu in sv. Petru, prvaku apostolov. Da bi nam sv. Jožef izprosil srečno zadnjo uro in nam bi radevolje odprl sv. Peter nebeška vrata! Stari zvon iz leta 1927 je težak približno 180 kg, ima glas „D“, se ubrano ujema z novimi v Salve Regina motivu.

Ponosni smo na lepo in ubrano zvonenje, ki se razlega daleč v dolino in dela čast tudi livarni Bühl, Häring na Tirolskem, ki se ji je delo izvrstno posrečilo. Hvaležni smo vsem, ki so kakorkoli pripomogli pri tem ogromnem delu. Zahvala g. Cehnarju in g. Jagodiču za brezplačen prevoz zvonov, tesarskemu mojstru Puschnigu za dvigalne naprave in za vodstvo pri dviganju zvonov v stolp. S tiho željo v srcu, da bi nam zvonovi za dolgo ostali, smo se razšli.

Od leta 1884 je fara kupila svoji cerkvi devet lepih in težkih zvonov, gotovo ne brez žrtev. Tako tudi sedaj ne. Če pomislite, da smo morali plačati za kilo S 54.— in da šteje fara samo 450 duš, potem lahko pripoznate naš ponos in naše veselje.

Toda ni veselja na svetu brez grenke kapljice. Ni čuda, da je bila tudi tu zraven in da tudi nam ni bila prihranjena...

Vi zvonovi, pa nam donite v veselih in žalostnih urah iz stolpa in oznanjujte mir vsem v fari, ki so dobre volje!

Janez Tolmajer

VERA IN DOM

Izšla je štev. 5. lista „Vera in dom“. Tudi ta številka ima pestro vsebino, predvsem se tudi naša študirajoča mladina oglašá k besedi, kar toplo pozdravljamo.

Skrbite, da pride list v vsako slovensko družino.

MLADI ROD

Ta teden je izšla štev. 6/7 lista „Mladi rod“. S to številko je prvi letnik zaključen. Pred počitnicami pa prinaša ta številka šolski mladini mnogo pestrega čtiva in bo gotovo z istim veseljem od mladine pozdravljena, kakor prejšnje številke.

V jeseni pa bo mladinski list redno izhajal, tako da bo vsaka številka pravočasno učencem in učiteljem na razpolago. Vsem onim, ki so prispevali z delom ali z dopisi pri listu, se uredniški odbor za to sodelovanje toplo zahvaljuje in prosi tudi zana-prej pomoči, da bomo mogli potrebam mladine ustreči.

SKOFIČE

Letos so se ledeni možje še tako nekako pošteno obnašali, jezna Zofija pa se kar osem dni ni mogla pomiriti. Oj, te ženske, in če so tudi svetnice. In da bi je ne pozabili, se je v knjigi stvarstva ovekovečila. Koruza, krompir, fižol, da celo rž, čeravno še ni cvetela, nosijo njen podpis. Pa česnje in grozdje na prostem itd. Kako lepo je vse cvetelo. Kako nadebudno, upanja polno je vse kazalo. In sedaj nosijo rjave pege.

Oni nad nami nam je hotel bogato postreči, toda mi spodaj se nismo skazali tega vredne. Nepretrogoma se vrstijo lepaki, čisto do cerkve se prikradejo, plesišča in kinos dvorane so prenapolnjene, čeravno je treba vstopnino plačati, procesije pa so le še žalostni preostatniki iz prejšnjih časov. Človek se upa svojo voljo postavljati zoper božjo voljo. Dne 1. 5. je povzdignil gospod roko in nam s prstom zapretel: Pozor! Pa nismo razumeli. „Da le mene ni udarila strela,“ je bil morda edini odmev. Toda pustimo to. Po toči zvoniti je prepozno. Upajmo, da se bomo iz tega za bodoče učili: Je nekdo nad nami, katerega vse stvarstvo spoznava, pripoznava, časti in proslavlja. Ali naj dela človek žalostno izjemo?

Nekako potrdilo ljudskega pregovora: Kogar Bog ljubi... in nekako kot svarilni klic moramo označiti žalostno naključje, ki je zadelo Bajdlnovega Tevžija. Žrebec ga je udaril v ledje in mu razbil sklepno okostje, da bo moral dalje časa ležati v bolnišnici. Bog mu daj potrpežljivost, vztrajnost in skorajšnje okrevanje. Upamo, da bo to pospešilo zboljšanje njegove žilodčne bolezní.

Še tole moramo poročati: človek se ima sicer za prebrisanega, se skriva in prikriva. In zato tudi mi ne bomo odkrili, omenili dveh porok, ki sta bili na Otoku. Je tako bolj nobel. Mi smo le še dobri, da jim vsa pota poravnamo-pripravimo.

Drugače tako tihi, zamišljeni Lojz Biersack je v zadnjem času prav živahen in zgovoren postal, namreč dejansko. Še mesec dni ni rabil in zrastle je hišica iz zemlje. In že je pod streho. Tega bi ne bil zmogel, če bi mu ne bila pomagala Trezej gmotno in z delovno roko. Pozabiti pa ne smemo sodelovanja Jurija in Katrije-staršev. Ja res: blagoslov staršev zida otrokom hiše. Spodbuda pa je bil Lojziju gotovo Andrej Čezar. Vedno, kadar se je z monijem peljal na delo, se je kratek pogled ukradel pred Štornikom na lično-idilični hišici pod robom. Je pa še drug Andrej, ki ima tudi že opeko naravnano do podstrešja in kup lesa. Kaj naj šele pravimo o Medičnjakovih. Imamo še družine, ki tvorijo lepo enotnost, ki so v in po Bogu povezani. Dokaz so nam, da je v enotnosti moč, odločnost, vztrajnost, podjetnost.

Pevovodja in organist pa, ki drugače zna na orglah zbrati razne glasove v harmonijo, je doma udaril-navidezno seveda, tako disharmonično. Če greš mimo hiše, ne zaznaš ničesar. Toda streha in fasada le slabo prikrivata „podrtijo“ pod in za seboj. Traverze vise na verigah, zasilni tramovi podpirajo trame. Bomo videli, kako se mu bo ta „operacija“ posrečila. Od njega se je končno nalezel tudi cestar Mihi. Zaenkrat ima huto postavljeno in avto dovažá pesek. Posojilnica se je tudi pomalo zaletela. Jakl je podaljšal itak že mogočni skedenj. Brun je dogotovil sobo za delavno, 80-letno preužitkarico. Kocijan na polju je napravil nove hleve. Štefan pa bi se rad postavil z dvojico konjev... Vsa fara pa se pripravlja za popravilo cerkvice

Sadovnjak v juniju

„Ko je sadje razmeroma dobro odcevtelo, moramo sedaj mirno čakati, da začne sadje zoreti, nakar ga pač oberemo.“ Tako si misli in tako ravna večina sadjarjev, če smemo te posestnike sadovnjakov tako imenovati.

Vendar to ni pravilno. Kdor hoče imeti dobro sadno letino, ta mora tudi v poletju skrbeti za dober razvoj sadnih plodov. Zato so potrebna tudi v juniju razna dela v sadovnjaku, ki jih na kratko omenimo.

Pod drevjem. Ako je bila zemlja pod drevjem prekopana ali preorana, moramo skrbeti, da je ta zemlja zrahljana in da se na tej zemlji ne razvijajo bujno razne vrste plevela. Ako se bojimo, da gola zemlja ne bi oddajala preveč vlage in se ne bi preveč osušila, posejemo na prekopano zemljo trave ali pa rastline, ki jih pozneje podkopljemo kot zeleno gnojilo.

Sedaj je čas za poletno gnojenje. Zlasti so potrebna gnojenja ona drevesa, na katerih so nastavki sadja obilni. Najboljše gnojimo, ako napravimo raztopine umetnih gnojil, torej apneno amonijevega solitra, kalijeve soli oziroma patentkalija in superfosfata. — Ako je suša, moramo mladim drevescem, ki smo jih letos oziroma lansko jesen vsadili, večkrat zalivati.

Na drevju. Mlada drevesca obrezujemo. Precepljena drevesa pregledamo in po po-

trebi zrahljamo vezi. Poganjke cepičev privzememo. Ako ran na deblu še nismo zamazali, je sedaj skrajni čas.

Varstvo drevja. Proti jabolčnemu črvu pa tudi proti drugim škodljivcem, ki nastopajo v tem času, je uspešno sredstvo škropljenje s svinčevim in apnenim arzenatom oziroma z gezarolom 50 ali estrom fosforne kisline — E 605. — Tudi proti listnim ušem so dobra sredstva E 605, efarol, hexamul. — Na češnjah napravi veliko škode češnjava muha. Ko se začnejo plodi rdečiti, se zajé ličinka te muhe v notranjost ploda in take češnje so brez vrednosti. Proti temu škodljivcu škropimo dozorevajoče češnje z gezarolom 50, z raztopino mazavega mila itd. Pozne sorte moramo škropiti dvado trikrat v presledku 7 do 10 dni.

V tem času moramo zatirati tudi skrlup (Schorf) na hruškah in jabolkih. Najučinkovitejše sredstvo proti temu je škropljenje z žveplenimi sredstvi. To sredstvo učinkuje tudi proti črvičnosti sadja. Ako v tem času večkrat dežuje, je treba škropljenje ponoviti vsake tri tedne. Vsak kmet iz lastne skušnje ve, kako težko in po kako slabi ceni more prodati skrlupasto sadje. Saj je to skoraj brez vrednosti. Sadje, ki ga hočemo hraniti in ga prodati kot lepo jesensko in zimsko sadje, mora biti brez skrlupa. Zato pa je treba pravočasno škropiti proti skrlupu.

Gnojenje z dušikom se izplača

Dejstvo je, da so danes umetna gnojila najcenejše proizvodno sredstvo v kmetijstvu. Dejstvo pa je tudi, da kmetje tega ne upoštevajo v zadostni meri. In dejstvo je končno tudi, da je to eden glavnih razlogov, da so naši pridelki nizki, mnogo pre nizki in je zato tudi rentabilnost naših kmetij tako majhna.

V naših zemljah je dušik v veliki meri že izpran, veliko dušika so izčrpale rastline tekem desetletij in stoletij, zato je tudi dušika v naših zemljah malo, premalo. Zato pa je tudi potreba po gnojenju toliko večja. Znani raziskovalec zemlje, Mitscherlich, je ugotovil, da mora imeti vsak hektar njivske zemlje v zalogi po 1.200 do 1.500 kg čistega dušika. Te količine pa danes gotovo naše zemlje nikdar nimajo, četudi bi šele ta količina mogla zagotoviti največje pridelke.

Najboljši temelj zadostne preskrbe zemlje z dušikom je velika količina humusa ali sprstenine v njivski zemlji. Vendar je to zelo redko, da bi bilo v zemlji zadosti humusa. Zato moramo dušik dodajati z gnojenjem. Ako dodajamo dušik z umetnimi gnojili, je priporočljivo, da ne damo vse količine naenkrat, ampak večkrat v manjših obrokih. Vendar je važno, da dušičnih gnojil ne dajemo prepozno, ker du-

KDOR JE ZA ENOTNOST, JE ČLAN KMEČKE GOSPODARSKE ZVEZE

šična gnojila zakasnjijo zoritev, na kar moramo posebno misliti, če gnojimo žitnim rastlinam in na splošno rastlinam, ki jih sejemo zaradi pridelovanja semena. Količina dušičnih gnojil, ki jih trosimo, se ravna po vrsti rastlin in pa po kakovosti zemlje. Tako dajemo okopavinam poleg hlevskega gnoja še 250 kg kalijeve soli in 300 kg fosfatnih gnojil (superfosfat ali Thomasova moka) in še 250 in tudi mnogo več kg apneno-amonijevega solitra po hektaru. Dušično gnojila pa dajemo v dveh ali treh obrokih. Pri žitu, kateremu naj bi le redko gnojili s hlevskim gnojem, dajemo poleg zadostne količine kalijevih in fosfornih gnojil še 300 kg apneno-amonijevega solitra.

Da bomo videli, ali se nam gnojenje z dušičnimi gnojili izplača in kako se izplača, je važno preudariti tole: Ako gnojimo v primerni količini s kalijevimi in fosfornimi gnojili, moremo računati, da dobimo povprečno z dodajanjem 100 kg apneno-amonijevega solitra na enem hektaru sledeče večje pridelke: 250 do 300 kg žita, 400 do 500 kg koruze, 1.600 do 2000 kg krompirja in sladkorne pese, 4.000 do 6.000 kg krmilne pese in 500 do 700 kg sena.

Gnojenje z umetnimi gnojili se izplača še prav posebej pri današnjih cenah ume-

tnih gnojil. Od leta 1937 so se podražili rastlinski in živalski kmetijski proizvodi za približno 625%, medtem pa se je cena umetnih gnojil zvišala le samo za 327%. Zato moremo še enkrat upravičeno reči, da so umetna gnojila danes najcenejše produkcijsko sredstvo v kmetijstvu.

Na to moramo posebej pomisliti še te tedne pred 1. julijem, ko se bodo kalijeve in fosforne gnojila podražila. Zato kupimo še čim več teh gnojil. Ne bodo pa se podražila dušična umetna gnojila in je zato še toliko bolj priporočljivo, da kupimo toliko umetnih gnojil, da bo res vedno zadostna količina dušika v zemlji, ker nam to zagotavlja največji možni pridelek. Seveda enostransko samo z dušičnimi gnojili ne smemo gnojiti, ampak moramo vedno gnojiti tudi še s primerno količino fosfornih in kalijevih gnojil. Tudi pri novih cenah se bo še vedno izplačalo gnojenje z umetnimi gnojili.

Služnost ali servitut

Nobena stvar v medsebojnem življenju na podeželju najbrž ne povzroča toliko spоров in razburjenja ter prepиров kakor pa najrazličnejše služnostne pravice: uporaba vode, prehod preko dvorišča, paša itd. — Oni, ki mora tako služnostno pravico svojim sosedom dovoljevati, smatra to kot veliko obremenitev svojega posestva. Zato pa je tudi razumljivo, kako vsak posestnik ljubosumno pazi, da se kaka služnostna pravica ne razširi. V koliko pa je k temu upravičen po pravnih predpisih, nam pove tale resnična dogodba:

Po prijazni dolini se vije cesta. V bližni ceste je razmeroma veliko posestvo kmeta Močilnikarja. Za gospodarskimi stavbami se širijo njive in travniki. — Malo bolj oddaljeno od ceste, na prijaznem položnem bregu pa je posestvo kmeta Ločnikarja. Do ceste v dolini vodi od Ločnikarja vozna zasebna pot, ki se vije po bregu navzdol, dokler ne doseže glavne ceste. Morejo pa Ločnikarjevi priti do ceste tudi po bližnjici, to je po stezi, ki vodi preko Močilnikarjevih travnikov. Že stara pridobljena služnostna pravica je, da smejo Ločnikarjevi uporabljati to pešpot preko Močilnikarjevih travnikov in nihče jim tega tudi ne brani.

Kakor pa se danes že splošno dogaja, se je zgodilo tudi v našem primeru. Ločnikarjev Hanzej si je kupil motorno kolo. In kadar je imel Hanzej opraviti v dolini ali v bližnjem trgu, se je vsedel na svojo „mašino“, in po vozni poti je bil hitro na glavni cesti. To pa je bilo Hanzeju še vse prepočasno in z motornim kolesom je zavozil na pešpot preko travnikov do ceste.

Kolektivizacija kmetijstva

Štiri vrste „zadrug“

Še nikar ni bilo pri kmečki zemljiški posesti toliko spremembe kakor v zadnjih desetletjih. Razdelitev veleposestev v Rusiji je bil začetek, nadaljevalo se je skoraj v vseh državah po prvi svetovni vojni. Nastoj malih kmetij je bila obljuba, končuje se v kolektivih, to je v podržavljenem kmetijstvu, četudi se to imenuje večkrat zadrugištvo.

Zaradi zanimivosti, pa tudi zaradi velike važnosti, bomo prinesli v današnji in v naslednjih številkah kratke opise kolektivizacije kmetijstva v sosednjih deželah. Pri tem pa že v naprej povemo svoje prepričanje, ki je: samostojne, svobodne (male in srednje) kmetije, ki jih povezuje svobodno združništvo.

JUGOSLAVIJA

Velika agrarna reforma, ki so je izvedli leta 1918, takoj po prvi svetovni vojni in po ustanovitvi nove jugoslovanske države, je ogromno znižala število veleposestev v Jugoslaviji. Leta 1931 so posestva, večja kot 20 ha, obsegala komaj 3% zemljiških posestev, vendar 22% obdelane zemlje. Večino posestev (63%) so tvorile kmetije od 2 do 20 ha, ki so obsegale 71% produktivnih področij; ostalih 34% so bile male kmetije pod 2 ha (7% produktivne zemlje).

V avgustu 1945 je novi zakon o agrarni reformi omejil obseg lastnine posameznikov na 20 ha orne zemlje (35 ha samo v izjemnih primerih). Vse ostalo so razlastili. Na nekaterih razlaščenih posestvih so ustanovili poskusne državne kmetije, ki naj bi bile vzor uspešne poljedelske organizacije. Razen tega so razdelili zemljo med revne kmete, predvsem med kmete iz Črne gore in južne Srbije, ki so pa morali s to zemljo vstopiti v zadruge.

To je bil prvi korak v kolektivizacijo. V decembru 1945 je bilo v Jugoslaviji 31 takih zadrug. Naslednje leto so postavili osnovo za ustanovitev kolektivnih kmetij ali „zadrug kmečkih delavcev“ (Zakon z dne 18. julija 1946). Člani so se obvezali, da bodo obdelovali zemljo najmanj tri leta. Sprejemanje novih članov zadruge je zaviselo od večine starih članov dotične zadruge.

Te „zadruge kmečkih delavcev“ niso istovetne s starimi in tradicionalnimi kmetijskimi zadrugami, ki so obstojale že prej v Jugoslaviji in katerih delovanje je bilo omejeno na neposredno prodajanje kmetijskih pridelkov in na dobavo potrošnih dobrin posameznim članom. Novi zakon je dopuščal nadaljnji obstoj teh zadrug, vendar jim je nudil možnost, da so se lahko spremenile v zadruge nove vrste.

RAZDIRA IN RUSI ENOTNOST, KDOR JE PROTI KMEČKI GOSPODARSKI ZVEZI

lovna in plemenska živina, krma in semenje, vse to je treba odstopiti zadrugi; odškodnina za razlastitev se plača v obrokih v desetih ali 15 letih.

Razdelitev pridelkov se po odbitku oddaj državi, plač upravnega osebja, stroškov, amortizacije, obratnega sklada, najemnine za zemljo (samo pri zadrugah zgoraj opisane vrste in druge vrste), razdeli po „delovnih dneh“, ki jih je opravil posamezen član. Za pridelke industrijskega značaja predpisuje zakon oddajo celotnega pridelka državi ter se sme pridržati samo tista množina, ki je potrebna za seme.

Konec leta 1950 je poljedelska kolektivizacija zajela 22% vse obdelane zemlje. V Vojvodini, najbogatejši in najrodovitnejši pokrajini Jugoslavije, je bilo kolektiviziranih 50% obdelane zemlje. Kmete so prisilili k vstopu v zadruge s tolikimi in takimi

Okopalne in osipalne pluge
kultivatorje

vedno in v dobri kakovosti dobavlja

KURT MARKTL & CO.

kmetijski stroji in nadomestni deli

Celovec — Klagenfurt, St. Peter, končna
postaja obusa, Völkermarkter Strasse Nr 117

pritiske, da je moral priznati sam Tito, da je zaradi tega trpel razvoj poljedelstva in da je moral Tito kasneje naznaniti, da namerava vlada zmanjšati pritisk na svoje kmete in osredotoči svoje delo na državnih kmetijah. V drugi polovici leta 1950 se je kolektiviziranje naravnost ustavilo. Zaradi suše in pomanjkanja hrane so ukiniteli vse obvezne oddaje pridelkov, z izjemo žitaric, maščob, volne in pridelkov, ki so potrebni za industrijo.

VSİ KMETJE V KMEČKO GOSPODARSKO ZVEZO

Dvignili so cene za pridelke, ki so jih kmetje oddajali, ki pa so bile še vedno pod cenami svobodnega trga; sodeč po velikem številu ugotovljenih izmikov, pa tudi ta ukrep kmetom ni bil preveč po volji.

Kljub raznim ukrepom, s katerimi skušajo ugoditi zadrugišnikom, se zdi, da jugoslovanski kmetje niso navdušeni nad kolektiviziranjem. Mnogo kmetov namerava izstopiti po preteku navedenih treh let. Vendar se zdi, da nima Tito nobenega namena ukiniti zadruge, ki jih je označil za „življenjsko potrebo socialistične domovine“.

KROMPIRJEV HROŠČ NA KOROŠKEM

Koncem prejšnjega tedna so dobili prvič v letošnjem letu krompirjevega hrošča na Koroškem.

Vsem kmetovalcem in vsem lastnikom krompirišč priporočamo, naj v svojem lastnem interesu ob dnevih, ki so določeni, čim bolj natančno pregledajo vsa krompirišča, tudi posamezne krompirjeve rastline in vse rastline paradiznika.

Prihodnji dan za pregled krompirišč je dne 18. junija.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani)

v Pinjevsi. Ta rabi strelvod; dobro, da v stolpu ni zvonov, drugače bi nihal ž njimi. Lopica je nevoljna nad orehi, tlak je pomanjkljiv. Klopi so že mehke postale. Hvaležni bi bili, če se nas tudi Ti, dragi bralec, usmiliš, če imaš kaj pod palcem. Gotovo rad poslušas našo narodno: „Pojdam v škofiče... s Paprač v Pinjoves.“ Poj enkrat malo drugače.

Bralci v Ameriki, Kanadi, Avstraliji boste rekli: „Glej jih, kako so kratkovidni, kako omejen je njih pogled, samo okrog svojega cerkvenega stolpa se sučejo.“ Vprašamo: „Kam pa, na katero stran naj gledamo, o čem naj pišemo. Vzhod, jug, sever: delajo, pa ne vedo, kaj delajo, v lastno meso se režejo, bodočnost zamračujejo. Mi pa se držimo načela na vratih dahavskih: Delo... naš dostavek: združeno v molitvi. Zato kličemo in vas pozivamo, pridno pišite v naš list, kajti ta poročila razkropljenih naših bratov najraje beremo. Deljeno gorje, samo polovično gorje. Ostanimo povezani.“

ŠT. JURIJ NA ZILJI

Razburjenje, povzročeno vsled odpovedi cerkvenega pogreba ponesrečeni Magdaleni Makovi, se je podelo. Pa saj ni bilo nobenega povoda za razburjenje, izvršeno je bilo samo to, kar predpisuje cerkveni zakonik. Tudi nagrobni govor ni dosegel nameravanega smotra. Sklep, da ne bodo več plačevali cerkvenega prispevka, so ba je že opustili in sedaj tudi vedo, kdo je pravzaprav kriv takega pogreba. Vse demonstracije in vse drugo je bilo brez pomena. Žal bodo v naši župniji še sledili taki pogrebi...

Dne 2. junija, na binkoštni ponedeljek, smo imeli tukaj lepo, ljubko slovesnost prvega svetega obhajila. Preprosta, kakor so bili prvoobhajanci, je bila vsa slovesnost.

Ob zvonjenju enega samega zvona (druge so nam pobrali, da bi zmagali, pa vse ni nič pomagalo) se je mala četica dečkov in deklic pomikala iz župnišča v cerkev. Sledila je sv. maša. Prisotni so bili večinoma sorodniki in starši presrečnih otrok. Pred sv. obhajilom je bil kratek nagovor kot zadnja priprava, zadnji nauk za življenje važnega, včasih odločilnega trenutka.

Slučajno smo imeli tu pet deklic iz Male vasi pri Globasnici. Prišle so semkaj kot izletnice. Te so s svojim petjem še povzdignile prisrčnost trenutka. Njihovo petje

je napravilo zelo lep vtis na vse prisotne. Po sv. maši so bili mali malo pogoščeni, da ne bi opesali na poti domov. Tu jih je iznenadilo še večje veselje. Omenjene izletnice so na ljubo malim, kakor tudi njihovim staršem, proizvajale nakaj prizorov: petje slovenskih pesmi s simboličnimi vajami in rajanjem. Kaj takega tukaj otroci, zapušteni, še niso videli. Še bolj navdušeni kot otroci so pa bili odrasli gledalci, matere in sorodniki.

Pravih kulturnih prireditev tukaj ni. Tudi nemške prireditve, kadar so, obstojajo le bolj v priljubljenem „tanz-u“. Brez tega ni nobene udeležbe. Tu se kaže, kako „visoko“ je izobrazba v teh naših krajih.

Izkušnja uči, da bi se dalo tudi tukaj mnogo doseči. Dva pogoja sta potrebna: Prvič bi morali imeti dovolj razpoložljivih moči, delavcev; drugo, kar je važno, pa bi bilo železi, da ne bi metali polen pod noge onim, ki so ali ki bi začeli. Polena pa lete posebno od zgoraj.

Slišal sem iz ust nekoga: „Najbolje je, da ostanemo naši ljudje idioti, potem se jih da še voditi, sicer ničesar ne zmoremo.“ Na to „pametno“ izjavo sem mu pripomnil: „Tedad pa ne preostaja drugega, kakor da delate na to, da ti kraji postanejo džungle. Tako boste še najlažje dosegli ‚visoki‘ cilj.“

GLINJE

(Kranjska nedelja in še kaj)

Šesti nedelji po veliki noči pravimo v Glinjah „Kranjska nedelja“. Do 1918 so namreč prišli v mogočni procesiji iz Tržiča na Kranjskem čez Ljubelj v Glinje. Žejo po besedi božji in milosti so prinesli s seboj, to so pogasili pri sv. Valentinu, telesno žejo pa so gasili pri dobrem vinu. Po letu 1918 jih ni več čez Ljubelj. Ostali so še Selani, katere že 37 let skrbilji dušni pastir Lojze vodi na to nedeljo v Glinje. Toliko jih je, da je glinjska cerkev premajhna. Borovelska procesija komaj še prostor dobi.

Na to nedeljo sta oba sv. Valentina preobložena, ko zastopata pri Bogu vse prošnje vernega sveta izpod Košute. Pa tudi po gostilnah je dela, da pogasijo žejo in lakoto. Letos je bil pravi napad na denarnice, da so se morale sprazniti. Kar petkrat je cerkev klicala šilinge iz polnih denarnic v svojo blagajno... in so kar ubogali. Kaj hočemo? Cerkev na Macnu ima toliko ran, da jih le s stotaki in tisočaki moremo zaceliti. Imeli smo zato srečolov.

Od blizu in daleč smo dobili veliko in lepih dobitkov, da je Fusova mama morala zapreči svoj „avto-hare“, da jih je zvozila z njej lastno marljivostjo v Glinje. In tort je spet bilo toliko, da niso šle vse na hare. Kar dvakrat je morala zapreči. Lovcev za srečo je bilo res veliko... in vsi dobro oboroženi z municijo „šilingov“. Najboljši lovec za srečo je bil žagmaster iz Sel in njegova hčerka, zadela sta novo moško kolo in veliko torto.

Kar vsi so kaj odnesli iz Glinj... ali manjše ali večje dobitke od srečolova ali strgane čevlje od rajanja ali težko glavo in nezanesljive noge od pijače ali prazne denarnice. Ta in oni je vlekel iz Glinj še „medveda“ s seboj, ki se je dan navrh spremenil v „mačka“.

Ko smo v farovžu šteli vso postreljeno „municijo“ šilingov, je še Macen z višav radovedno kupal čez rame naših požrtvovalnih mož in kar kimal je s svojo pleščasto glavo, če je rasel kup kovanega in tiskanega denarja. Zdaj pa že težko čaka Macen, da bo iz denarja vzrasel nov strop in nove duri v cerkvi na gori, popravljen zidovje in še kaj. Vsem, ki so do sedaj pomagali za Macen v denarju in dobitki ter v delu za božje plačilo, izrekamo prisrčno zahvalo. Pa ohranite še naprej darežljivo roko za Marijino cerkev na Macnu. Pomagajte spraviti iz Rut material za poprave na vrh Macna.

Na binkoštni ponedeljek smo pokopali iz Medborovnice 80 let starega Antona Koširja. Podlegel je srčni kapi. Življenje mu je nabremenilo obilo bridkosti. Najlepi venec so mu spletli sorodniki, ker so na dan opravila pristopili številno k sv. obhajilu. Zato drugih vencev ni bilo, ki stanejo veliko denarja, par dni po pogrebu zvenijo in nato pridejo na smetišče.

HODISE

Naše 25-letno izobraževalno in pevsko društvo „Zvezda“ je zopet poživilo svojo staro dobro tradicijo, ko nas je povabilo na dolgo zaželjeno prireditev v Dom sv. Jožefa. Uprizorjena je bila drama „Zvestoba“, pretresljiva visoka pesem zakonske zvestobe. Mlado in starejše občinstvo je zadovoljno in srčno ganjeno sledilo vsem pestrim dejanjem.

Vsi igralci so svoje težke vloge sijajno zadeli, ker so se res vživeli in igrali z dušo, srcem, besedo in kretnjo. Gledalcem se je dozdevalo, da ne gledajo igrokaza, ampak resnično življenje. Kjer je nekaterim mo-

Kupujem vsake vrste starega železa, kovine, kosti, cunje in papir, vse po najboljši ceni. Pridem prevzemat na dom. Vsak naj ima pripravljeno, kar hoče oddati. Ako hoče kdo kaj oddati, na sporoči na moj naslov:

Piuk Valentin

VELIKOVEC – Völkermarkt 2. Maigasse 23.

škim vlogam pešal spomin, je spretna suflerka, Mili Kaufičinja, pomagala do srečnega konca.

Vedno ostanemo hvaležni mili in zvesti Jerici (Falačnikova Marica); stanovitnemu Petru (Zabotnikov Gidi); požrtvovalni Barbi (Dobajnikarjeva Trezi); modremu in kratkočasnemu Jakobu (Hanzi Zaborc); zlobni, zviti, lažnjivi, v zadnjih vzdihljajih pa le spokorni Urši (Anici Šušu); dobrosrčnemu gostilničarju (Tevži Kompoš) in njegovi gostoljubni ženi (Matijeva Marta) ter vojaškemu ubežniku Florijanu (Toni Šušu). Do solz naš je ganil ljubki sinko Tevži (šestletni Tonči Paulič), ki obeta postati igralški talent. Med odmori so tamburaši in pevci pod živahnim vodstvom organista Foltija Pauliča svirali in prepevali.

Joško Zmolnig iz Loč je med odmorom v mehkem baritonu zapel „Njav čez izaro“, „Zagorski zvonovi“, „Jaz pa ano kaj žico imam“ ter nepozabno arijo hrepenenja (iz Verdijeve opere La Traviata): „Mar pozabil si na dom, kraj mladosti, srečnih dni? ... Čuj doma glas, pridi nazaj – v tvoj srečni raj!“ G. Zmolnig nas je presenetil tudi v cerkvi pri božji službi s solospeli velikonočnih pesmi. Za vse lepe speve se mu prisrčno zahvaljujemo.

Prireditve je bila dobro obiskana. Igralci, tamburaši, pevci so želi obilo zaslužnega priznanja. V razveseljivo lepem številu je bil zastopan mladi rod, ki hoče višjih idealov. Igra o zakonski zvestobi je še posebno spodbudna za naše številne mladoporočence, katerim naj uspeva v zvesti ljubezni zakonska sreča!

RADIŠE

(† Andrej Lausegger)

Na binkoštno soboto, dne 31. maja, je po kratki, toda težki bolezni umrl Andrej Lausegger, p. d. Pistotnik, dolgoletni cerkveni pevec, farni in občinski odbornik. — Naj počiva v miru! Družini naše iskreno sožalje! (Daljše poročilo še prinesemo).

**Dobro jutro – dober dan,
SCHLEPPE-pivo vsaki dan!**

Malo življenje v težkih dneh

(2. nadaljevanje)

Hitlerju so bili suflirali: Na južnem Koroškem, na južnem Štajerskem, na Kranjskem so še v prejšnjem stoletju prebivalci bili pristni Nemci. Nemška je vsa zgodovina, kultura, umetnost, obrt. Rasa in naderjenost ljudstva, način poseljevanja, krajevna in družinska imena, šege in noše, vse civilizatorično vzdušje je nemško. Toda v minulem petdesetletju so nacionalno nestrpni učitelji in duhovniki te dežele poslovenili...

Ne Kniebolo (tako imenuje Hitlerja Ernst Jünger v svojem znamenitem dnevniku „Strahlungen“ izza druge svetovne vojne) ne trabanti ne svetovalci se niso popraskali za ušesi in si niso zastavili hudo zanimivega problema: „Kako so zamogli iz nemškega ljudstva vzrasti tako zmogni in kvarljivi slovenski učitelji in duhovniki?“ Nasilnež ne pozna problemov, znanstvene kritike, pametne logike. Pijan veličine in moči ne zamore niti več presoditi, kaj je dalekovidno, kaj utvara, kaj mu koristi, kaj ga upropasti. Ni mu mar čustev, src, hvaležnih pogledov. Le moči, trhljih življenjskih prostorov, zmehaniziranih sužnjevanj si hoče prisvojiti še in še. Ljudska modrost te izkušnje klasično vzkoni: „Visoko letel – nizko padel!“

Oblastno je zaukazal Führer, „največji vojskovodja vseh časov“, vojskovodja laži, Gestape, izseljevanj, koncentracijskih taborišč, plinskih celic: „Macht mir dieses Land wieder deutsch! – Ponemčite mi zopet to dežel!“

Ukaz je veljal za Gorenjsko, južno Štajersko, za Podjuno, Rož, Ziljo, za vse slovensko ozemlje, do tedaj včlenjeno v Grossdeutschland. Po Italijanih zasedeni del Slovenije po tem ukazu ni bil prizadet in zlasti

Ljubljana je bila zatočišče vseh, ki so bežali pred železno nemško pestjo.

Stvarniku in sebi zvesta priroda se ni zmenila za noben ukaz, za nobeno prepoved. Brezbrižna za potek svetovnih dogajanj je začarala našo domovino v čudovito lep majnik. Rože so žarele v barvah izpod božjega čopiča, ptiči so prepevali v akordih božje glasbe. Nam pa so naduti motgotci trgali iz prsi blaženi stvarniški dar, našo milo materino besedo. Globa in kazen za vsako slovensko govorico in pesem!

In bogastvo naših družin, dragocene molitvenike, sveto pismo, leposlovne knjige, pesmarice so plenili, pokončavali, zažigali. Zlati in srebrni napisi po naših cerkvah, po oltarjih, zastavah, prtičih, podobah, grobnih spomenikih, kapelicah, križih so morali izginiti, biti zakriti, zamenjani. Celozvonov, teh jeklenih in bronastih klicarjev božjih iz visokih lin, so se spomnili, noč in dan so jih z dletom in pilo obdelavali, da so zbili raz nje zadnjo slovensko sled...

Tako otročje in smešno je bilo to počenjanje, da se človeku skoroda upira spominjanje in pripovedovanje. Le dva papirnata napisa sta še obveljala: belozeleni „Der Kärntner spricht deutsch“ na vsakih vratih naših hiš, v vsakem uradu naših krajev, še na hlevih in straniščih, ter črnobeli trak „Räder müssen rollen für den Sieg“ na železniških postajah. Le dobro, da se kolo časa ni vrtelo za zmagol!

Tiste binkošti je v slehernem srcu počila struna in v cerkvi je bilo glasno ihtenje, ko da bi stali ob odprtem grobu najdražjega, najnežnejšega. S prižnice smo prebirali binkoštni čudež, kako je vsakdo slišal apostole v svojem materinem jeziku velika dela božja. Mi pa smo morali svojim potrtim, uzaloščnim vernikom naznanjati, da bo odslej po naših cerkvah veliki petek, da utihne bogoslužna beseda, molitev, pesem slovenska.

Tudi pred Bogom ne smemo biti, kot naš je ustvaril. Odrči se moramo dragoceni posodi, v kateri smo prejeli in čuvali najdražji zaklad – našo krščansko vero! Izmučeni narod z zadržanim grom, z neizgovorno dušno bolestjo! Narod-Job-trpin, tvoja sreča in uteha je v tvoji veri, trdni in neomajni ko tvojih mogočnih gorá zanosni velikani: „Vem, da moj Odršenik živi!“...

Takrat sem zapisal v oznanilnik: „Ex dispositione rei publicae auctoritatis et Curiae Episcopalis Gurcensis decreto lingua vernacula slovenica in Carintha abhinc adhiberi nequit. Pastor undique oppressus.“ (Po ukazu državne oblasti in odredbi krškega škofijstva se na Koroškem odslej ne sme uporabljati ljudski jezik slovenski. Pastir – vsestransko stiskan.)

Sine ira et studio – brez strasti in zlobne namere – smo si morali priznati, da škofijstvo ni moglo drugače ravnati. Škofijstvo je moralo zagovarjati najnujnejša dušnopastirska opravila, opravljanje sv. maše, podeljevanje zakramentov, dušnopastirske otroške ure v cerkvah, tedaj edini dovoljeni verónauk. Po naših farah je bila ostala le peščica slovenščine večjih duhovnikov in še ti bi se bili onemogočili vsled uporabe slovenskega bogoslužnega jezika, ker ga državna oblast skratka ni več dopustila. Tako je škofijstvo izbralo manjše zlo in duhovniki so mogli ostati pri svojih vernikih ter vsaj na tihem, v spovednici in pri družinskih obiskih, neopaženo delovati; kjerkoli je bil misijon in za postni čas je škofijstvo naprošalo v naslednjih letih slovensčine zmožne duhovnike, naj nudijo spovedno priložnost preko svojih župnij tudi v drugih, njim posebej poverjenih farah.

Zato se škofijstvu ne sme očitati zlih namenov. Jezikovna odredba je bila potrebna, umestna, dalekovidna, narekovana od neizbežnih razmer in dejansko vsiljena. Tudi škofijstvo je ječalo pod hudim pritiskom

državnega nasilja in gestapovskih groženj. Da reši, kar se še rešiti da, se je škofijstvo moralo prilagoditi vsiljenim razmeram, ne da bi jih s tem že odobraval. Iz osebnih pogovorov s cerkvenimi dostojanstveniki mi je znano, kako hudo jim je bilo, ko so morali poseči tako občutno v bogoslužje po naših farah. S srčnim sožaljem so govorili o črnem dnevu za Slovence.

Hišne preiskave so bile tiste čase v presledkih že prav navadne in udomačene. Zato je bilo nujno potrebno poskrbeti za knjige. Svojo knjižnico sem „očistil“ vseh slovenskih knjig; v rjavih vrečah sem jih znošil ponoči pred hišo. Mežnarjevi so moje knjige in zvezke za cerkveno petje poskrbili po raznih kotih mežnarije in skednja, kjer so samevale štiri leta. Katekizme in Krščanske nauke smo stlačili med dvojni pod prižnice in v arhivirane baročnih oltarjev. Tako je bilo shranjeno seme za poznejšo setev.

Ponoči sem sopihal po stranskih potih z nahrbtnikom, polnim molitvenikov in pesmaric za ljudsko petje, v podružno cerkev. Tam sva jih z mežnarjem Tevžijem zavnala v oltarne stebre. Nevoljno je gledal sicer tako dobrotni sv. Miklavž. Stoletja že je nemoteno gospodaril v tej cerkvi. Še nihče ni bil tako drzno motil njegovega svetega miru...

V Šmiklavžu smo za vso župnijo zapeli še zadnje slovenske šmarnice, Marijine litanije s svetimi pesmimi. Zapeli? Jokali smo bolj ko peli! Te šmarnice so bile ihteče žalostinke pri božjem grobu slovenskega bogoslužnega jezika.

Ta božji grob je bil silen in temen. Ni ga ožarjalo veselo velikonočno upanje. Daleč, predaleč, še v mračni negotovosti je bilo jutro vstajenja. In okrog tega silnega božjega groba je morala pognati še dolga trta bodočega trnja bridkosti in zrasti trden venec rdečih vrtic krvavega mučeništva...

Koroška okrožna bolniška blagajna za delavce in nameščence izpolnjuje žalostno dolžnost, ko izdaja sporočilo, da je umrl njen dolgoletni, zaslužni nameščenec, gospod

Friedrich Ramusch

tajnik ravnateljstva

dne 6. junija 1952 po dolgem trpljenju, ki ga je s potrpežljivostjo prenašal.

Z njim je izgubila bolniška blagajna enega svojih najzvestejših in izvežbanega sodelavca, ki si je pridobil zaradi odličnega strokovnega znanja nepozabne zasluge kot tajnik ravnateljstva, posebno še pri gradnji lastnega blagajniškega poslopja, ambulatorijev in drugih ureditev.

Njegovo delo, ki ga je neumorno vršil v dobro zavarovance, mu bo v njihovih srcih zagotovilo časten spomin.

Svojim sodelavcem bo ostal vedno kot svetel vzgled nadvse zvestega izpolnjevanja dolžnosti, zato ga ne bodo nikdar pozabili.

Ravnateljstvo

Načelstvo

Svojim članom, prijateljem in slovenski javnosti sporočamo, da je dne 7. junija 1952 preminul v Trstu

dr. Josip Abram

nestor tržaških odvetnikov.

Pokojnik je bil vzoren predstavnik naše preteklosti in v svojem dolgem in plodnem življenju tudi kot odličen pravnik med stebri slovenstva na Tržaškem.

Našega prvega predsednika bomo ohranili v trajnem in častnem spominu.

DRUŠTVO „PRAVNIK“ V TRSTU

Župan, občinski svet in nameščenci občine Doberle vasi izpolnjujejo s tem žalostno dolžnost, ko sporočajo, da je bil gospod

Valentin Steindorfer

član občinskega načelstva in bivši župan

po kratki, težki bolezni odpoklican od svojega, tako ustvarjalnega dela. Njegovo požrtvovalno delo za občino nam bo ostalo vedno vzgled in spodbuda. Družini pokojnega izrekamo iskreno sožalje.

Franz Tischler
v imenu SPÖ-frakcije

Eduard Kügler
za ÖVP-frakcijo

Franz Schweinzer
župan

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji. 15. junija: Verski govor - Jutranji spored. 16. junija: 14.30 Tedenski pregled - Dela v kmečkem gospodarstvu. - 17. junija: 14.30 Zdravnik - Po svetu. 18.30 Poje moški oktet „Slavček“. - 18. junija: 14.30 Za podeželje. - 19. junija: Veliki možje - veliki časi. - 20. junija: 14.30 Sodobna vprašanja: Komunisti in kmetje. - 21. junija: 8.45 Znanilci luči (Ivan Tavčar.) - 18.30 Poje moški zbor iz Slov. Plajberka. - 22. junija: 7.15 Verski govor - Jutranji spored.

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 - Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1m oddaja za inozemstvo. 12. junija: 20.15 slov. narodne pesmi. - 13. junija: 12.00 slov. orkestralna glasba. 14.10 priljubljene napet. 19.15 slov. narodne pesmi. - 14. junija: 13.00 Zdravstveni nasveti. 18.30 igra vaški kvintet.

Prodajam nekaj izvodov knjig:

1. Nemško-slovenski slovar.
 2. Slovensko-francoski slovar.
 3. Praktična kuharica (izdano leta 1952).
- Naročila pod značko „Janez“ je poslati na naslov „Našega tednika“.

KÄRNTNER
AUTOSALON
lastnik Alex Polgar
HERRENGASSE 10
Celovec-Klagenfurt, Tel. 44-24
LOHNER-motorni kotači in avtomobili
fovarniško novi ali prilžnostni nakupi
Prodaja - nakup - komisija

Elektro-Rauter, Beljak-Villach
Instalacije, svetilke, električni štedilniki, radijski aparati, električne naprave, hladilniki.

NI VEČ POTREBEN NADLEŽNI VZMETNI PAS NE BEDRNI PAS IN NE GUMIJASTI PAS!

BOLNIM NA KILAVOSTI (Bruchleidende)

Rešitev Vam prinaša neprekosljivi novodobni patentirani kilni pas, brez vzmeti, ki ni bedrni in tudi ne gumijasti pas. Priporočajo ga odlični kirurgi in prinaša bolnim na kilavosti popolno in neprecenljivo pridobitev na medicinskem področju. Ta, v Avstriji edini tevrstni patentirani kilni pas, ki je brez vzmeti, brez bedrnega pasa in brez gumija, zagotavlja prijetno, lagodno in neovirano nošenje pasu pri vsakem delu in najzanesljivejšo pomoč tudi v najtežjih slučajih. Zdravniško je ugotovljeno, da so s tem vse težkoče zaradi kilavosti popolnoma odstranjene. Odjemalci pišejo: „Zelo sem zadovoljen, sploh ne čutim kilnega pasu.“ Dopisi in vprašanja na izumitelja:

ing. Hans Napotnik, Wiener Neustadt, Postfach 79.
(Govorim tudi slovensko!)

MALI OGLASI

Vsaka beseda štane 1.10 šil. (in 10% davka).

Pondarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil. (in 10% davka). - Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec, št. 43-58).

Katece prednosti

Vam nudi

Teppichhaus Rademayer

PRI NAKUPU PREPROG · PREGRINJAL · BLAGA ZA POHIŠTVO · NAMIZNEGA IN POSTELJNEGA PERILA

1 NAJVEČJO IZBIRO

2 PAZLJIVO POSTREŽBO

3 NIZKE CENE - PLAČILNE OLAJŠAVE

BELJAK-VILLACH · POSTGASSE 3 · TEL. 47-67

Električne priprave, motorji, lesteni, kuhalniki, štedilniki in radijski aparati najugodnejše Elektro-HAAS & CO, Celovec, Bahnhofstrasse

Kdor išče delavca, kdor išče službo, ako kaj kupuješ, ako prodajaš - k vsemu Ti pripomore Mali oglas v „Našem tedniku“.

Električni hladilniki, 45 litrov:

3600 šil. 60 litrov: 3920. 100 litrov: 5200. MODRITSCH - elektrotrogo-vina, Celovec Wienergasse.

Priporoča se izdelovalnica in trgovina z okvirji in zaloga umetniških slik Hans Treffer, Celovec, Burggasse.

Pisalni stroj, „CONTINENTAL“, s slovensko in hrvaško pisavo, skoraj nov, na prodaj. Naslov v upravi lista.

Obiščite restavracijo „Zur Glocke“, Celovec, Bahnhofstrasse. Vsak četrtek, soboto in nedeljo ples.

Zimnice (modroci) tridelni poljnje ni s Ia afrikom kompletne velikosti. Šil. 395 in 375 KRISCHKE & CO Celovec-Klagenfurt, 8-Mai Strasse in Neuer Platz

Fine pletenine



Torbice, čevlji, krtače za kopanje, ležalni stoli, pleteno in vrtno pohištvo, vse vrste domačih potrebščin od strokovne trgovine za suho robo, šketi in metle
S. KORENJAK, Celovec, Benediktiner Platz 10

10 Samonig-ovih šlagerjev:

- Otroške - kratke nogavice in dokolenke 4.90
- Otroške hlačke, vseh velikosti 6.80
- Otroške polo-srajce, vseh velikosti do 14. leta 13.90
- Damske hlačke, vseh velikosti 5.90
- Damske garniture perila vseh velikosti 19.80
- Polo bluže za dame in gospode 17.90
- Vistra blago, 90 cm široko 9.80
- Zenska modna črta in in pasasta krila 49.80
- Lepe ženske obleke v novih barvstih vzorcih 75.90
- Moške hlače za preobleko iz plavega gradla 39.80

Trgovska hiša

SAMONIG

na Samonigovem vogalu Beljak - Villach

Balonski in dežni plašči v največji izbiri v specialni trgovini Valentin TARMAN Celovec, Völkermarkter Strasse 16.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT Stadttheater

Začetek ob 15.30, 17.45, ob ponedeljkih tudi ob 20. uri.
15. do 19. VI.: „Liebesrausch auf Capri“.

Prechtl

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30.
Od 13. do 19. VI.: „Das Haus in Montevideo“.

BELJAK-VILLACH

Bahnhoflichtspiele
Predstave ob 12., 16. uri, ob 18.15 ter ob 20.30, ob nedeljah tudi ob 10. uri dopoldne.
Od 13. do 17. VI. „Valentins Sündenfall“.
Od 18. do 19. VI.: Liebeslied der Berge“.

POCENI PRODAJA v trgovski hiši

Georg Umschaden

se nadaljuje! Varčno kupiti pomeni: kupiti v trgovski hiši

Georg Umschaden

Celovec - Klagenfurt Fleischmarkt